

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN 65-66-67-68

VERGADERINGENVANJULI1993

AANWENDINGSPERCENTAGE IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

CULTURELE BETREKKINGEN MET DE CHINESE VOLKSREPUBLIC

CULTURELE UITSTRALING VAN VLAANDEREN

DECREET BEHOUD MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST BETREFFENDE
DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

DECREET HOUDENDE MAATREGELEN TOT BESCHERMING VAN DE KUSTDUINEN

DECREET HOUDENDE TOEKENNING VAN ZENDVERGUNNINGEN
AAN DE OMROEPORGANISATIES

DECREET TOT OPRICHTING VAN HET GRINDFONDS EN TOT REGELING VAN
DE GRINDWINNING

ERKENNING VAN REGIONALE TELEVISIEVERENIGINGEN

EVENTUELE ONREGELMATIGHEDEN IN DE GEMEENTE ZWALM

EXTRA-KREDIETEN VOOR HET BASISONDERWIJS

INTERPELLATIES

MEERJARENPLAN BRTN

SST

TAALGEBRUIK IN DE BRUSSELSE ZIEKENHUIZEN

VERZOEKSCRIFTEN

Inhoud

Nr. 65

Maandag 5 juli 1993

Berichten van verhindering, blz. 2463

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 2463

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 2463

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 2463

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 2464

Verslagen

Indiening, blz. 2464

In eerste lezing aangenomen artikelen

Indiening, blz. 2464

Aanvullende verslagen

Indiening, blz. 2464

Jaarverslag

Indiening en verwijzing, blz. 2464

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 2464

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 2465

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 2465

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 2465

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning

— 154 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 10

Algemene bespreking, blz. 2465

Sprekers : De heer V. Vautmans, M. Didden, J. Ulburghs, G. Vermassen, H. Olaerts, minister-president L. Van den Brande, minister T. Kelchtermans
Artikelsgewijze bespreking, blz. 2474

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2483

Ontwerp van decreet houdende de toekenning van zendvergunningen aan de omroeporganisaties

— 298 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2483

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heren G. Geens, H. Coveliers, W. Seeuws, M. Bartholomeeusen, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2489

Voorstel van decreet van de heer M. Capoen houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen

— 96 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 10

Voorstel van decreet van de heer J. Vande Lanotte c.s. betreffende de duinen

— 174 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heer D. Ramoudt betreffende de kustduinen

— 288 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer M. Maertens en mevrouw V. Dua houdende maatregelen tot bescherming en beheer van het maritieme duingebied

— 306 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heren D. Ramoudt en M. Verwilghen betreffende de bescherming van de kustduinen

— 375 (1992-1993) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 2490

Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren M. Verwilghen, J. Vande Lanotte, J. Van Looy, M. Capoen, D. Ramoudt, A. Denys, mevrouw V. Dua, minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2503

Sprekers : de heren J. Vande Lanotte, J. Van Looy

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2507

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 2509

Nr. 66

Dinsdag 6 juli 1993
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2515

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1994-1998

— 350 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 2515

Sprekers : de heer M. Bartholomeeusen, verlaggever, de heren D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, S. De Clerck, F. Van den Eynde, mevrouw M. Aelvoet, de heren G. Geens, P. Van Grembergen, H. Van Dienderen, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2539

Nr. 67

Dinsdag 6 juli 1993
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2541

Interpellaties (Regl. art. 89)

Interpellatie van mevrouw A. Leysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de extra-kredieten voor het basisonderwijs, blz. 2541

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heren R. Deswaene, J. Tavernier, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de culturele uitstraling van Vlaanderen in het buitenland in relatie met het totale cultuurbeleid, blz. 2547

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, G. Annemans, L. Martens, L. Peeters, L. Dierickx, minister-president L. Van den Brande, minister H. Weckx

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de culturele betrekkingen met de Chinese Volksrepubliek, blz. 2555

Sprekers : de heren F. Dewinter, E. Van Rompuy, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heer P. Van Grembergen, mevrouw M. Aelvoet, de heer J. Valkeniers, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 2560

Interpellatie van mevrouw M. Aelvoet tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de beslissingen omtrent de doortocht van de SST in Lembeek en Bierbeek

Interpellatie van mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de doortocht van de SST te Lembeek, blz. 2560

Sprekers : mevrouw M. Aelvoet, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren S. Platteau, J. Valkeniers, J. De Mol, E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, J. Van Hauthem, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede moties, blz. 2572

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over eventuele onregelmatigheden in de gemeente Zwalm, blz. 2573

Sprekers : de heren J. Caudron, P. Van Grembergen, J. De Mol, L. Barbé

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2577

Interpellaties (Regl. art. 89) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over eventuele onregelmatigheden in de gemeente Zwalm, blz. 2577

Sprekers : de heren J. Caudron, P. Van Grembergen, J. De Mol, L.

Barbé, S. Platteau, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 2578

Interpellatie van de heer L. Pierco tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het geldelijk statuut van het gemeentepersoneel, blz. 2579

Sprekers : de heren L. Pierco, minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, en mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het taalgebruik in de Brusselse ziekenhuizen, blz. 2582

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, mevrouw S. Creyf, de heren A. De Boeck, J. Van Hauthem, minister H. Weckx

Met redenen omklede moties, blz. 2587

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2588

Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een betaalde vakantiedag op 11 juli, blz. 2596

Actuele vraag van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de bijeenkomst van de regeringsleiders van Vlaanderen, Wallonië en Brussel, blz. 2597

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de resultaten van de federale tewerkstellingsconferentie, blz. 2598

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een Vlaamse Maribeloperatie, blz. 2599

Actuele vraag van de heer P. Hostekint tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over een ruiterspadnet in West-Vlaanderen, blz. 2601

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het verlenen van vergunningen op basis van het minidecreet, blz. 2601

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de verankering van het drinkwaterbeheer in Vlaanderen, blz. 2602

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over hervormingen in het HOBU in Brugge en Kortrijk, blz. 2604

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de bevoegdheidsafbakening inzake leefmilieu tussen de federale en de gewestelijke overheid, blz. 2605

Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw M. Aelvoet, de heer C. Lisabeth, minister N. De Batselier

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972 — 307 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 5
Tweede lezing, blz. 2611

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heren L. Hancké, F. Van den Eynde, minister J. Sauwens

Aangehouden stemmingen, blz. 2612
Hoofdelijke stemming, blz. 2613

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning

— 154 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 10
Aangehouden stemmingen, blz. 2614

Spreker : de heer J. Ulburghs

Hoofdelijke stemming, blz. 2618

Sprekers : de heren J. Ulburghs, G. Vermassen, D. Van Mechelen, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende de toekenning van zendvergunningen aan de omroeporganisaties

— 298 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 2620

Sprekers : de heren J. Geysels, G. Anthuenis

Voorstel van resolutie van de heren D. Ramoudt en M. Verwilghen betreffende de bescherming van de kustduinen — 375 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2621

Voorstel van decreet van de heer M. Capoen houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen

— 96 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 10

Aangehouden stemmingen, blz. 2622

Sprekers : de heren J. Van Looy, D. Van Mechelen, minister N. De Batselier

Hoofdelijke stemming, blz. 2622

Sprekers : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer J. Vande Lanotte

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1994-1998

— 350 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2624

Sprekers : de heren D. Van Mechelen, H. Van Dienderen

Met redenen omklede motie van de heer F. Dewinter tot besluit van de op 21 juni 1993 door de heer F. Dewinter gehouden interpellatie tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming

— 370 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2626

Met redenen omklede motie van mevrouw M. Vogels tot besluit van de op 21 juni 1993 door mevrouw M. Vogels gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de stand van zaken betreffende het dossier militaire domeinen

— 371 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Nr. 68 **Woensdag 7 juli 1993**

Berichten van verhindering, blz. 2589

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2589

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer F. De Man tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over arbeidsvergunningen voor karakterdanseressen, blz. 2590

Actuele vraag van de heer E. Schuermans tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de houding van de VDAB tegenover de erkenning van studies met volledig leerplan als beroepsopleiding, blz. 2592

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de financiële situatie van de vertrouwensartsencentra, blz. 2592

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over EG-bezwaren tegen steun aan Boelwerf, blz. 2594

Actuele vraag van de heer W. Verreycken tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering,

Hoofdelijke stemming, blz. 2627

Met redenen omklede motie van de heer A. Denys tot besluit van de op 22 juni 1993 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over problemen met de privé-partner in de NV Boelwerf-Vlaanderen

— **373** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2628

Met redenen omklede motie van de heer F. Wymeersch tot besluit van de op 22 juni 1993 door de heren A. Denys en C. Lisabeth gehouden interpellaties tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, respectievelijk over problemen met de privé-partner in de NV Boelwerf-Vlaanderen en over de verbintenissen van de Groep Begemann inzake de Boelwerf

— **372** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2629

Met redenen omklede motie van de heren H. Suykerbuyk, D. Van der Maelen en J. Valkeniers tot besluit van de op 22 juni 1993 door de heer H. Suykerbuyk gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, respectievelijk over de houding van de Vlaamse regering naar aanleiding van de recente ontwikkelingen in Zuid-Afrika

— **376** (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2630

Sprekers : mevrouw M. Aelvoet, de heren J. Valkeniers, F. Dewinter, S. Platteau, D. Van der Maelen, H. Suykerbuyk, A. Denys

Met redenen omklede motie van de heer M. Maertens c.s. tot besluit van de op 24 juni 1993 door de heer M. Maertens gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de GIMV-dochter Fishlink

— **377** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2636

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 2637

Sprekers : de heer F. Dewinter, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, van 49 Protocolen, van de Slotakte en van de Bijlagen 1 tot en met XXII, opgemaakt in Porto op 2 mei 1992, en van het Protocol tot aanpassing van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, opgemaakt in Brussel op 17 maart 1993

— **379** (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 2638

Spreker : de heer D. Van der Maelen, verslaggever

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2638

Hoofdelijke stemming, blz. 2639

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer J. De Meyer tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de beslissing van de Vlaamse regering inzake het toepassingspercentage voor het schooljaar 1993-1994 in het secundair onderwijs en de vermindering van het lesurenpakket

Actuele interpellatie van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Bossche,

Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de beslissing van de Vlaamse regering inzake het toepassingspercentage voor het schooljaar 1993-1994 in het secundair onderwijs en de vermindering van het lesurenpakket, blz. 2640

Sprekers : de heren J. De Meyer, J. Tavernier, L. Appeltans, mevrouw A. Leysen, minister L. Van den Bossche

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het advies van de VLOR inzake de spreiding van de migranten in het onderwijs, blz. 2647

Sprekers : de heren J. Sleetckx, L. Hancké, mevrouw A. Leysen, de heren F. Van den Eynde, G. Annemans, minister L. Van den Bossche

Met redenen omklede moties, blz. 2653

Interpellatie (Regl. art. 89) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer P. Chevalier tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente erkenning van vijf regionale televisieverenigingen, blz. 2653

Sprekers : de heer P. Chevalier, minister H. Weckx

Met redenen omklede motie, blz. 2656

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2656

Verzoekschriften (Regl. art. 82), blz. 2656

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 2659

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Timmermans : gezondheidsredenen ;

F. Cauwenberghs, J. De Bremaeker : buitenslands ;

P. Hostekint : ambtsverplichtingen.

MEERJARENPLAN van de BRTN betreffende de periode 1994-1998 — 350 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1994-1998.

De bespreking is geopend.

De heer Bartholomeeussen, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, krachtens het BRTN-decreet dient de BRTN elk jaar vóór 30 mei een meerjarenplan aan de Vlaamse Raad ter goedkeuring voor te leggen.

Het meerjarenplan voor de periode 1994-1998 werd op 22 juni 1993 door een delegatie van de BRTN toegelicht en verdedigd in de commissie voor de Media. Op dezelfde vergadering werd in besloten zitting over het meerjarenplan gestemd.

Mijnheer de voorzitter, het was een zeer uitgebreide bespreking. Ik zal trachten bondig maar toch vrij volledig verslag uit te brengen.

Vooreerst hoorde de commissie een inleidende uiteenzetting van professor Els Witte, voorzitter van de raad van bestuur, waarin de krachtlijnen van het toekomstig beleid werden toegelicht.

Volgens haar kan het plan in twee hoofdstellingen worden samengevat : ten eerste, de BRTN is de omroep van en voor de hele Vlaamse Gemeenschap ; ten tweede, teneinde RTBf-toestanden te vermijden, moet een financieel beleid worden gevoerd dat in rationalisering voorziet en strikt binnen de door de overheid toegestane marges blijft.

De voorzitter van de raad van bestuur gaf allereerst een korte toelichting. Zij zegt dat de BRTN zich tot alle Vlamingen dient te richten, en een informatieve, educatieve en ont-

spannende taak moet vervullen op een kwalitatief hoogstaande wijze

Ten tweede, een duaal systeem, waarin de publieke omroep coëxisteert met commerciële omroepen kan pas effectief zijn als de publieke omroep in alle opzichten een volwaardige omroep is.

Ten derde, een complementaire strategie, waarbij de publieke omroep zich alleen tot minderheden richt, en de commerciële de brede massa bereikt, wordt door de BRTN afgewezen.

Ten vierde, de BRTN volgt dezelfde strategie als alle andere publieke omroepen in Europa.

Over wat deze beleids optie in de praktijk inhoudt, zei de voorzitter van de raad van bestuur het volgende.

De drie BRTN-taken kunnen slechts behoorlijk worden uitgevoerd met behulp van verschillende en onderling gedifferentieerde zenders. Voor de radio betekent dit dat de uitbouw van zes zenders moet worden geconsolideerd en versterkt. Wat de televisie betreft, zijn 5.000 zenduren per jaar nodig om deze taken te vervullen en zijn twee zenders onmisbaar om een gediversifieerd aanbod te brengen.

Deze optie veronderstelt tevens een gediversifieerd programma-aanbod.

Vervolgens gaf de voorzitter meer toelichting bij de tweede onderliggende stelling van het meerjarenplan,

Bartholomeeussen

namelijk binnen de door de overheid aangegeven marges blijven.

Hier is de uitgangsstelling dat er een voorkomingsbeleid wordt gevoerd : rationaliseren en besparen om op middellange termijn niet voor grote financiële problemen te staan : rationalisering en zowel op het vlak van de exploitatie als op het vlak van het personeel en een structurele besparingsoperatie.

Het doel van deze structurele besparingsoperatie bestaat erin de minimale stijging van het exploitatiebudget met 5 procent per jaar te kunnen behouden.

Deze inleidende uiteenzetting van professor Witte werd gevolgd door een toelichting van de heer Cas Goossens, administrateur-generaal.

Hij vat zijn toelichting samen in een zevental punten.

Ten eerste, het is de wil van de BRTN de komende jaren tenminste de huidige dienstverlening aan het publiek van kijkers en luisteraars te blijven garanderen en deze service waar mogelijk te verbeteren.

Ten tweede, dit meerjarenplan vertrekt opnieuw van het geloof in de onvervangbare taak van een publieke omroep. De omroep van de Vlaamse Gemeenschap wenst de kijkers en luisteraars dan ook niet te benaderen als pure consumenten maar wel als verantwoordelijke burgers aan wie relevante elementen ter hand moeten worden gesteld om zich behoorlijk te informeren, zich verder te ontwikkelen en zich te ontpoppen.

Een publieke omroep zonder publiek is geen publieke omroep meer, zegt de heer Goossens. Derhalve verworpt de BRTN ook de notie dat de publieke omroep zich zou moeten beperken tot het aanvullen van wat de commerciële omroep niet biedt.

Ten derde, de BRTN ontwikkelt een programmabeleid gericht op de noden en behoeften van alle Vlamingen. Bijgevolg moet de BRTN de noden en behoeften van kijkers en luis-

teraars trachten te kennen. Zoals vorig jaar aangekondigd, werd — na de radio — ook voor de televisie een grondig behoeftenonderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat twee televisienetten, elk met een eigen profiel en een gediversifieerd goed gedoseerd totaal-aanbod, absoluut noodzakelijk zijn. Wil de BRTN zich handhaven op de markt, moet hij immers met een minimum aantal uren aanwezig zijn.

Uit een vergelijking van het aantal zenduren van de publieke omroepen van tien kleine Westeuropese landen en rekening houdend met de verschillende graad van bekabeling, blijken 5.000 uren per jaar een minimum te zijn.

Ten vierde, wat de radio betreft, wees een vroeger onderzoek uit dat, naast de wereldomroep, eigenlijk zeven duidelijk geprofileerde netten nodig zijn om te kunnen inspelen op de fundamentele behoeften van de Vlaamse bevolking. De radio bereikt momenteel 85 procent van het luistervolume. Voor de toekomst is consolideren de boodschap.

Ten vijfde, zei de administrateur-generaal dat de BRTN zijn financiële middelen, zoals blijkt uit het voorgesteld meerjarenplan, als een goed huisvader zal beheren. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat de BRTN, ook al werkt hij met één van de meest bescheiden budgetten van alle vergelijkbare omroepen, toch nog een ruime waaier van diensten wil blijven aanbieden die elders vaak zijn afgestoten. De BRTN wil zijn eigen fictieproductie handhaven. Bovendien gaat de BRTN door met zijn instructieve omroep — volwassenvorming en schooluitzendingen. Verder heeft de BRTN nog een wereldomroep. Ten slotte blijft de BRTN zijn koor en orkest onderhouden, ook al wordt er gezocht naar een formule van verzelfstandiging voor de artistieke ensembles.

In dat verband lanceerde de spreker een ernstige noodkreet met betrekking tot de toekomst van het historisch waardevol omroepgebouw aan het Flageyplein : indien niet dringend een oplossing wordt gevonden — op-

lossing die de middelen van de BRTN duidelijk te boven gaat — dreigt er op korte termijn een uitzichtloze situatie te ontstaan.

De rationaliseringsoperatie die in vroegere meerjarenplannen werd toegelicht en die in het nu voorliggend meerjarenplan wordt doorgetrokken, levert volgens de spreker wel degelijk resultaten op. De herstructurering van de technische diensten wordt voortgezet en het personeelsbestand werd voor het derde opeenvolgende jaar afgeslankt.

Ten zesde, zei de spreker dat de BRTN in een zo goed mogelijke verstandhouding wenst te leven met de commerciële omroep VTM. BRTN en VTM hebben zeker gezamenlijke belangen om het hoofd te bieden aan oprukkende buitenlandse reclamereclamezenders en betaaltelevisiestations. Eind vorig jaar nam de minister van Cultuur het initiatief BRTN en VTM rond de tafel te bengen. Het akkoord houdt in dat beide omroepen voortaan een beroep kunnen doen zowel op openbare als op particuliere sponsoring. Het houdt tevens in dat alle partijen de noodzaak van een gemengde financiering voor de BRTN erkennen.

De BRTN berekende de financiële weerslag van het akkoord en de verwachting is dat de voorgenomen decreetswijziging de BRTN niet meer directe en/of indirecte inkomsten zal opleveren. Bijgevolg ontvangt de BRTN cadeaus noch extra's op dat vlak.

Dit neemt echter niet weg dat de BRTN het akkoord positief beoordeelt omdat de reclamewetgeving eenvoudiger, doorzichtiger en beter controleerbaar zal worden.

Er zou een goed onderhandelingsklimaat heersen tussen beide omroepen en zij zijn het reeds eens over een aantal principes. Zo zijn beide omroepen onder meer bereid de schemerzones van de regelgeving niet meer op te zoeken. Opvallend daarbij is dat tijdens het overleg — waarbij ook de VAR was betrokken — bleek dat de VAR niet marktverstoring werkt en geen te lage tarieven aantrekt.

Bartholomeeussen

Ook op sportgebied wensen beide omroepen samen te werken, zowel wat de opname van voetbalwedstrijden als de verwerving van uitzendrechten betreft.

Ten zevende — en tot slot — gaf de spreker nog een toelichting bij de maatschappelijke en culturele rol die de BRTN te spelen heeft in en voor de Vlaamse Gemeenschap en Brussel.

Ten slotte deed de **administrateur-generaal** nog een oproep tot de politici om samenwerking tussen omroepen van kleine landen of taalgroepen mogelijk te maken en te stimuleren in het belang van de culturele rijkdom van Europa en van Vlaanderens eigen cultuur.

Dan volgde een toelichting van de heer Jan Ceuleers, directeur-generaal televisie. Hij wijst in de eerste plaats op een belangrijk onderdeel van het meerjarenplan 1984-1988, namelijk de weergave en bespreking van de belangrijkste resultaten van het publieksonderzoek voor televisie. Samenvattend kan worden gezegd dat de 6 segmenten waarin **televisiekijkend Vlaanderen** kan worden onderverdeeld zich tussen twee uitersten situeren. Enerzijds is er de doelbewuste kijker die van televisie meer verwacht dan louter ontspanning, anderzijds is er de passieve en louter consumerende kijker. Dit werd trouwens in een zeer aanschouwelijk document voorgesteld. Uitgaande van deze resultaten heeft de BRTN zich afgevraagd hoe het televisiebeleid er in de nabije toekomst moet uitzien. Hierbij ging men ervan uit dat de openbare omroep zich tot de totaliteit van het publiek moet richten, maar dat hij tevens rekening moet houden met de belangen van de 6 publiekssegmenten die volgens het **kijkersonderzoek** in Vlaanderen bestaan. Daarnaast beschouwt de BRTN vooral haar informatieve opdracht als de belangrijkste. De prioriteit die aan deze **informatieverstrekking** wordt gegeven, komt vooral tot uiting in het feit dat de raad van bestuur nu besloten heeft om vanaf september 1994 op TV2 een dagelijkse

duidingsrubriek te programmeren, naar het voorbeeld van het Britse **Newsnight** of **Actueel** bij de radio. Gezien de budgettaire en facilitaire beperkingen van de BRTN, houdt dit in dat in andere delen van het programma-aanbod moet worden gesnoeid. Meer algemeen is het de bedoeling aan TV2 een meerwaarde te geven waarbij dit net zich zal gaan toeleggen op de geïnteresseerde en agressieve kijker, terwijl TV1 zich meer op de regressieve kijker zal richten. Hierbij is het tevens de bedoeling om vanaf 1995 dagelijks een service-programma op TV1 te brengen. Vervolgens verwees de directeur-generaal naar bijlage 2 van het meerjarenplan. Deze bijlage visualiseert hoe de exploitatie, het aantal uren eigen en vreemde productie, het aantal herhalingen, het aantal uren voor derden en de kosten voor televisieproductie tussen 1987 en 1988 evolueren. Opvallend is hier de terugval van de sportrubriek. Volgens de directeur-generaal is dit vooral te wijten aan de buitensporige snelle stijging van de uitzendrechten voor internationale sportevenementen. Dit heeft tot gevolg dat zowel BRTN als VTM in de toekomst minder internationale sportmanifestaties zullen uitzenden. Samenvattend kan worden gesteld dat de eerste prioriteit van de BRTN informatie is en de tweede eigen fictie of drama, niettegenstaande de hoge kostprijs. Een gemiddelde dramaproductie komt op 10 miljoen frank per zenduur. Hij wijst er nog op dat de NOS met een gemiddelde kostprijs van 15 miljoen frank rekent, wat betekent dat de BRTN nog vrij goedkoop zou zijn.

Dan waren er opmerkingen en vragen van de leden, die handelden over de verhouding tussen het meerjarenplan 1984-1998 en de aangekondigde BRTN-begroting voor 1994. Verschillende leden merken op dat de jaarlijks weerkerende procedure van indiening en bespreking van een BRTN-meerjarenplan door de Vlaamse Raad een belangrijke weerslag heeft op de praktische werkzaamheden van deze commissie. Het fundamentele debat over het beheer en beleid van de BRTN wordt nu verschoven van de bespreking van de

begroting naar de bespreking van het meerjarenplan. Er wordt ook vastgesteld dat uit de verwachte goedkeuring van het meerjarenplan door de Vlaamse Raad afgeleid mag worden dat de BRTN aanspraak kan maken op de aanvullende dotatie van 4 procent en dat er dus geen extra voorwaarden aan de betaling van deze dotatie kunnen worden verbonden.

De leden stelden ook enkele vragen bij de algemene beschouwingen over het meerjarenplan. Een lid meende de commissie erop te moeten wijzen dat in de schoot van de raad van bestuur van de BRTN een aantal bestuurders een minderheidsstandpunt hebben ingenomen over een belangrijke optie van dit meerjarenplan, namelijk het uitbouwen van TV2 tot een belangrijk net. Het lid betreurd dat er in dit meerjarenplan geen spoor terug te vinden is van deze verdeeldheid binnen het hoogste orgaan van de raad van bestuur. Hij voelde zich dan ook geroepen deze opmerkingen en kritische bedenkingen ter gelegenheid van deze bespreking in de commissie te herhalen.

Dit minderheidsstandpunt kan als volgt worden samengevat: het doel dat de BRTN zichzelf als openbare omroep oplegt, namelijk het adequaat voorzien in de gewenste informatie, vorming en ontspanning voor de hele bevolking en al haar geleidingen afzonderlijk, is te ambitieus, rekening houdend met de budgettaire beperkingen en het dichtbekabelde Europese medialandschap. De tegenstanders menen dat een vergelijking van het aantal zenden van de BRTN met die van vergelijkbare kleine omroepen niet relevant is en dat de omroep onafhankelijk moet werken zowel ten opzichte van de uitvoerende macht als van de commerciële zender. Zij zijn bijgevolg tegen de optie om een TV2 uit te bouwen tot een volwaardig net.

De minister sprak zich, net zoals verschillende leden, in lovende termen uit over onderhavig meerjarenplan. Hij sloot zich ook volmondig aan bij de krachtlijnen van het plan, namelijk het verder werken aan de toekomst van een krachtige openbare omroep en het blijven garanderen

Bartholomeeussen

van de huidige dienstverlening aan een zo ruim mogelijk kijk- en luisterpubliek. Voorts pleitte hij ervoor dat de BRTN inzonderheid aan Brussel de nodige aandacht zou schenken.

Een lid meende dat in het meerjarenplan een lastenboek moet worden opgenomen waarbij de BRTN er zich in ruil voor de toekenning van een dotatie van ongeveer 8 miljard frank door de Vlaamse Raad toe engageert op het vlak van informatie, educatie en ontspanning welbepaalde kwaliteitsprogramma's te brengen die een zo groot mogelijk publiek bereiken.

Ten derde werden er vragen gesteld bij het kijkersonderzoek voor de televisie. Verschillende leden zijn verheugd over het kijkersonderzoek voor televisie waarop zij hadden aangedrongen, niet uitgaande vanuit de obsessie om de cijfers, maar wel vanuit de bezorgdheid over het feit of de openbare omroep de middelen die de gemeenschap ter beschikking stelt, wel gebruikt om de televisie te maken die de kijkers verwachten.

Een lid meende dat de leden van de Mediacommissie inzage moeten hebben in heel het dossier en pleit er dan ook voor dat de BRTN de volledige resultaten van het kijkersonderzoek aan de commissie kenbaar zou maken, wat ook toegezegd wordt. Hetzelfde lid was ook van oordeel dat de BRTN in eerste instantie de resultaten van het kijkersonderzoek aan de Mediacommissie had moeten voorleggen en vervolgens en gebaseerd op de resultaten van het kijkersonderzoek een nieuwe productie- en programmatiepolitiek voor de komende vijf jaar had moeten ontwikkelen, om ten slotte met een hierop gesteund meerjarenplan 1994-1998 voor de Mediacommissie te verschijnen.

Een ander lid wees erop dat het kijkersonderzoek precies heeft aangetoond dat de openbare omroep een totaalzender moet zijn, dat de BRTN met andere woorden aan alle lagen van de bevolking alle soorten programma's moet kunnen aanbieden en dat hij dus zeker niet mag uitgroeien tot een elitaire of complementaire

zender. Een ander lid vond dat zo'n onderzoek de creativiteit van de programmamakers in het gedrang dreigt te brengen. De BRTN geraakt nog meer in de ban van het commercialiseren en een hiermee samenhangend aanbod van banale producties.

De minister kon zich wel achter het principe van het behoeftenonderzoek voor televisie scharen. Hij heeft er geen bezwaar tegen dat de BRTN de volledige resultaten van het onderzoek bekend zou maken. Een beslissing ter zake behoort wel tot de autonome bevoegdheid van de BRTN.

De administrateur-generaal benadrukte in dit verband dat het kijkersonderzoek in de eerste plaats moet worden beschouwd als een marktstudie. De resultaten van het onderzoek waren zeer interessant, maar dit neemt niet weg dat de raad van bestuur de aanbevelingen van het kijkersonderzoek niet volledig heeft gevolgd. De raad van bestuur was immers van oordeel dat de benadering op bepaalde punten te marktgericht was, terwijl de opdracht van de openbare omroep ruimer is dan wat op basis van en louter marktgerichte benadering kan worden ingeschat.

Ten vierde volgde dan een discussie over het tweede BRTN-net. In dit verband ontwikkelen zich standpunten van voor- en tegenstanders. De administrateur-generaal erkende dat er ook binnen de BRTN verschillende meningen over de uitbouw van TV2 bestaan. Niettemin is hij persoonlijk een sterk voorstander van dat tweede net. Hij was het dus duidelijk oneens met het lid dat meende dat de BRTN te weinig middelen heeft om een tweede volwaardig televisienet uit te bouwen en dat hij al zijn kredieten moet concentreren op TV1.

De uitbouw van TV2 moet zo worden begrepen dat dit net ook in de toekomst niet langer uitsluitend een evenementennet mag zijn. Het is vooral de bedoeling het odium weg te nemen als zou TV2 het net van de verbanning zijn. Ook de uitbreiding van het nieuwsaanbod op TV2, en dan met name de introductie van een dagelijks duidingsprogramma, kadert in

deze filosofie. Men zal ernaar blijven streven het programma zo vlug mogelijk te realiseren. Trouwens, de meerderheid van de raad van bestuur is van mening dat de BRTN zijn specifieke opdracht beter kan vervullen indien hij over twee volwaardige netten beschikt.

Ten vijfde werden dan vragen gesteld bij het programmabeleid van de televisie. Algemeen wordt gesteld dat de kijkcijfers belangrijk zijn, maar niet determinerend mogen zijn voor het aanbod van de BRTN. Tevens wordt betreurd dat de geweldprogramma's een belangrijk onderdeel vormen. Er is ook aandacht voor de Vlaamse beeldindustrie, de evolutie van binnenlandse en Europese aankoop versus Amerikaanse producties, het gevaar van de toenemende invloed van de leveranciers van reclame op de inhoud van de programma's en de schitterende internationale reputatie van Vlaanderen op het vlak van de productie van jeugdprogramma's. Men pleit er ook voor dat de BRTN een extra inspanning zou doen om een speciaal programma voor dove kijkers te brengen. De minister maakt ook van de gelegenheid gebruik om de BRTN te feliciteren voor de positieve bijdrage die de omroep reeds jaren levert aan de bevolking op het vlak van de leescultuur. Hij hoopt dat de BRTN zich ook actief zal engageren voor de promotie van het Europese leesbevorderingsprogramma.

Ten zesde hadden de commissieleden bedenkingen bij de commercialisering van het medialandschap. Een lid betreunde de toenemende commercialisering. Hij meende te weten dat het publiek dit reclame-aanbod niet erg apprecieert en dat velen met hem het zouden betreuren indien bijvoorbeeld de radio in de toekomst nog meer reclame zou gaan uitzenden. Hij stelde dat bijvoorbeeld Radio Donna volgens hem niet voldoet aan de specifieke opdracht van een openbare omroep zoals neergelegd in het BRTN-decreet. Een ander lid stelde dat Radio Donna weliswaar niet is uitgegroeid tot een louter **pretnet** zoals hij aanvankelijk had gevreesd, maar beveelt de BRTN ten

Bartholomeeussen

stelligste aan ter zake waakzaam te blijven en de voorstanders van het BRTN-monopolie niet hun belangrijkste argument uit handen te slaan.

De administrateur-generaal van zijn kant was het er niet mee eens dat de BRTN naast zijn dotatie geen aanvullende financieringsbronnen zou mogen aanspreken om zijn opdracht als openbare omroep te vervullen. Hij verwees in dit verband naar de BBC. Op basis van het voorliggende meerjarenplan mag het echter duidelijk zijn dat de BRTN niet van plan is in de nabije toekomst het reclame-aanbod op de radio op te drijven.

Ten zevende werden vragen gesteld over de neutraliteit van de BRTN. Een lid verweet de BRTN zijn opdracht van objectieve informatieverstrekker niet na te komen. Hij verwees in dit verband naar de drie processen die hij het laatste jaar tegen de BRTN heeft ingespannen. De administrateur-generaal wees er op dat de BRTN niet onfeilbaar is, maar steeds met een zo groot mogelijke deskundigheid dit objectiviteitsstreven tracht te realiseren, wat trouwens zou blijken uit internationale studies over objectieve berichtgeving waarin de BRTN zeer hoog zou scoren, wat door het lid in twijfel wordt getrokken.

Ten achtste zijn er de financiering en de financiële aspecten. Er werden vragen gesteld in verband met het pensioenfonds, de opbrengsten uit eigen programmaverkoop en tegenstrijdigheden die werden bemerkt in de begroting 1992 en de rekening 1992. Een lid achtte de geraamde inkomsten uit radioreclame voor 1994 zoals ingeschreven in het voorliggend meerjarenplan, namelijk 600 miljoen frank, totaal ongelooftwaardig. Wat deze insinuaties betreffende de onderschatting van de reclame-inkomsten betreft, stelde de administrateur-generaal dat de BRTN zoveel mogelijk rekening heeft willen houden met de recessie die Europa en Vlaanderen momenteel teistert en die de reclame-uitgaven van de bedrijven negatief beïnvloedt. De BRTN verkiest in dit verband eerder

met onder- dan met overschattingen te werken.

Een lid insisterde dat er duidelijkheid zou moeten komen over de zogenaamde aanvullende dotatie aan de BRTN en pleitte ervoor dat wanneer de Vlaamse Raad geen reden heeft om de aanvullende dotatie niet goed te keuren, de BRTN wel degelijk over de volledige 272 miljoen frank aanvullende dotatie zou moeten kunnen beschikken, dit wil zeggen de vier procent. Verder werd de tevredenheid uitgedrukt over de gesprekken die er onder meer toe hebben geleid dat ook de BRTN beroep zal kunnen doen op privé-sponsoring, wat de budgettaire beperkingen van de openbare omroep enigszins verlicht.

Een fractie bleef erbij dat de Vlaamse Gemeenschap te weinig middelen ter beschikking stelt van de openbare omroep. Haar woordvoerder betreurt vooral dat de dotatie van de BRTN slechts in beperkte mate bepaald wordt door de omroepindex. Zijn fractie zal erop blijven aandringen dat de BRTN-dotatie in grotere mate afhankelijk gemaakt wordt van de omroepindex. Volgens dezelfde spreker moet de BRTN er ook op aandringen dat het volledige kijk- en luistergeld ter beschikking van de producenten van radio en televisie wordt gesteld, en hiermee bedoelt hij niet alleen de BRTN, maar ook de regionale televisiezenders en eventueel zelfs de Vlaamse beeldindustrie.

Samen met anderen stelde de minister dat de BRTN momenteel over genoeg financiële middelen beschikt om een degelijk programma-aanbod te garanderen. Hij voegt eraan toe dat de BRTN-dotatie bijna 50 procent van de totale begroting van de culturele sector opsloopt.

Ten negende werden er vragen gesteld over de VAR, meer bepaald over de samenwerking tussen VAR en BRTN enerzijds en de regionale televisie anderzijds. Volgens de administrateur-generaal van de BRTN is de samenwerking tussen de VAR en regionale televisiezenders niet strijdig met de overeenkomst die tussen de BRTN en VAR werd geslo-

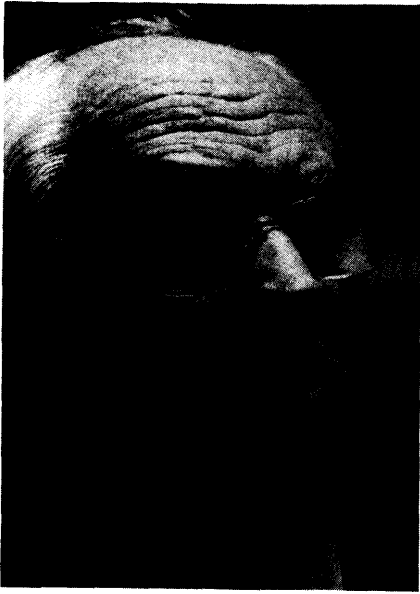
ten. De BRTN wenst ter zake de autonomie van de VAR te respecteren.

Een tiende punt ging over het personeelsbeleid. Verschillende leden wensden erop dat de BRTN niet alle mogelijkheden die het decreet inzake een soepel personeelsbeleid verschaft, uitput. De minister viel deze stelling bij. Hij wees erop dat de BRTN niet onderhevig is aan de algemene bepalingen van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren, en dat hij dan ook verwacht dat de BRTN een soepeler personeelsbeleid zou voeren. De administrateur-generaal van de BRTN stelde hier tegenover dat, rekening houdend met het feit dat de BRTN in vergelijking met andere openbare omroepen over een relatief beperkt personeelsbestand beschikt, een afvloeiing van 3 procent of 81 personeelsleden een belangrijke ingreep vertegenwoordigt.

Een elfde punt ging over het investeringsbeleid. Verschillende leden merkten op dat het restrictief investeringsbeleid van de BRTN nefast kan zijn voor de toekomst van de omroep waardoor de BRTN de boot van de technische vooruitgang dreigt te missen. De administrateur-generaal antwoordde dat de BRTN er bewust voor opteert geen leningen meer aan te gaan om te investeren. Het is wel de bedoeling in de nabije toekomst een investeringsfonds op te bouwen dat zo'n 10 procent van het totale budget van de BRTN bedraagt.

Wat de rubriek Varia betreft, waren er vragen over de kabelakkoorden onder meer met Nederland en Duitsland, over de samenwerkingsverbanden met de andere kleine openbare omroepen in Europa, meer bepaald het David-programma.

Ingaande op de beschouwingen van de directeur-generaal televisie over de hoge televisierechten die inzonderheid voor internationale sport- en culturele manifestaties betaald moeten worden, deelde de minister nog mee dat hij van het Belgisch voorzitterschap van de EG gebruik zal maken om de problematiek van de beperking van de exclusiviteitsrechten

Minister Hugo Weckx (CVP) rondde de bespreking af van het meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1994-1998

voor te leggen aan de raad van ministers van Cultuur van de EG.

Het meerjarenplan werd met 6 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding goedgekeurd.

Voorzitter, het weze mij toegestaan tenslotte de conclusies van mijn fractie te formuleren.

Ten eerste, dit meerjarenplan is zowel inhoudelijk als financieel evenwichtig opgesteld. Het komt tegemoet aan de opdracht van de BRTN, namelijk het brengen van informatie, educatie en ontspanning via een gevarieerd programmapakket. Dit plan verdient bijgevolg onze steun.

Ten tweede, aan de dotatie mag ons inziens niets worden gewijzigd, maar er moet wel duidelijkheid ontstaan over de aanvullende dotatie, zoals wij reeds in de commissie hebben gesteld. Deze aanvullende dotatie werd na aftrek van de vergoeding voor de derden ten belope van 70,8 miljoen frank, in het decreet van 1 juli 1992

bepaald op 201,6 miljoen frank. Het argument om de aanvullende dotatie met die 70,8 miljoen frank te verminderen, kwam erop neer dat dit bedrag gecompenseerd wordt door sponsoring. Ik kan mij bij deze interpretatie niet aansluiten en pleit ervoor dat wanneer de Vlaamse Raad geen redenen heeft om de aanvullende dotatie niet goed te keuren, de BRTN wel degelijk over de 201,6 miljoen frank én de 70,8 miljoen frank, dus samen de volle 272 miljoen frank, moet kunnen beschikken.

Ten slotte dringen wij erop aan dat de BRTN alles in het werk zou stellen om de geplande informatieprogramma's op de beide netten zo spoedig mogelijk te realiseren. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, vooreerst dank ik al diegenen die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van dit uitstekend verslag, dat uitgebreid werd weergegeven door de heer Bartholomeussen.

Toch vraag ik mij af of wij niet moeten overwegen om de naam van de partij te vermelden bij de leden die tijdens de bespreking in de commissie opmerkingen maken of amendementen voorstellen. Hierdoor zou het verslag als politiek document aan belang winnen met het oog op eventueel onderzoek in de toekomst aangaande de standpunten die door de diverse partijen werden ingenomen in de loop van de debatten over de mediapolitiek.

Het debat in de Mediacommissie was zeer boeiend hoewel het voor onze fractie nog te vrijblijvend en te weinig resultaatgericht was.

Het enorme belang van het document waarin het meerjarenplan wordt vastgelegd, wordt nog te veel onderschat. Het meerjarenplan betekent immers de verantwoording voor een overheidstoelage van ongeveer 7,5 miljard frank aan het overheidsbedrijf BRTN. Deze overheidstoelage vertegenwoordigt bijna de helft

van de cultuurbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het is daarom onaanvaardbaar dat dit meerjarenplan op een namiddag in de commissie moet worden besproken, waarbij sommige leden blijkbaar aanstoot nemen aan het feit dat anderen proberen het document grondig te bespreken. Aan deze bespreking moet meer tijd worden besteed, waarbij de medewerkers van de BRTN de kans moet worden geboden om hun document op een degelijke manier te presenteren. Zo beantwoordde de presentatie van de directeur-generaal televisie absoluut niet aan de beschrijving in het document.

Het meerjarenplan is de voorbije jaren uitgegroeid tot een kwalitatief belangrijk werkstuk. Het document werd tijdig opgesteld en maakte het voorwerp uit van grondige discussies binnen de omroep op alle niveau's : van de raad van het bestuur tot het expertencomité en de medewerkers. Deze evolutie is een bewijs van de bereidheid om binnen de omroep een dialoog te doen ontstaan. De politici hebben op dit vlak een wijze beslissing genomen door het maken van dit werkstuk aan de BRTN op te leggen.

Het document is inhoudelijk sterker dan het document dat twee jaar geleden werd ingediend. De doelstellingen worden concreet opgesomd. Het document wordt wetenschappelijk onderbouwd door publieksonderzoek. De projectie van de ontvangsten- en uitgavenbegroting voor vijf jaar werd opgesteld met respect voor de budgettaire krijtlijnen die door de Vlaamse overheid werden vastgelegd.

Naast deze positieve elementen wil ik echter ook enkele negatieve aspecten van het document aanhalen.

Voor de VLD bevat dit document nog steeds geen duidelijke resultaatverbintenis. Dit betekent niet dat wij de openbare omroep een gericht streven naar hogere kijkcijfers willen opleggen.

Integendeel, wij vragen een duidelijk engagement van de openbare om-

Van Mechelen

roep ten opzichte van de Vlaamse Raad, waarbij de BRTN zich in ruil voor de toekenning van een dotatie van bijna 7,5 miljard frank, formeel verbindt om op het vlak van haar drie hoofdopdrachten informatie, educatie en ontspanning kwaliteitsprogramma's te brengen die beantwoorden aan vooraf te bepalen minimum kijkcijfers en die anderzijds streven naar een optimale kijkdichtheid voor een bepaald genre.

Zoals de minister terecht antwoordde op mijn verzoek om informatie met betrekking tot de fameuze aanvullende dotatie, kan de Vlaamse Executieve aan de uitbetaling hiervan geen bij komende voorwaarden stellen indien de Vlaamse Raad het meerjarenplan zonder meer goedkeurt.

Het in het decreet van 27 maart 1991 ingeschreven systeem van basisdotatie en aanvullende dotatie functioneert niet wanneer de leden van de Vlaamse Raad aan de goedkeuring van dit meerjarenplan geen bijkomende voorwaarden zouden koppelen.

Enkel het formeel opnemen in dit document van een resultaatverbintenis van de openbare omroep naar de Vlaamse Raad, geeft de Vlaamse Executieve de mogelijkheid om jaarlijks, op basis van vooraf te bepalen parameters, na te gaan of de omroep haar taak heeft vervuld met de ter beschikking gestelde financiële middelen.

De VLD betreurt het dan ook dat het Vlaamse parlement deze mogelijkheid onbenut laat.

Het systeem van de aanvullende dotatie was immers door de decreetgever ingeschreven als tegengewicht voor de verregaande autonomie die aan de instelling werd verleend. Dit is een belangrijke reden voor het niet-goedkeuren van dit meerjarenplan door de VLD.

Inzake de bespeking van de inhoud kunnen wij zeer kort zijn. Er wordt voor de radio geopteerd voor de verdere uitbouw van de ingeslagen weg, met andere woorden voor een ratio-

nele invulling van het publieksonderzoek met vijf duidelijk geprofileerde netten, naast Radio Vlaanderen Internationaal.

Het is dus duidelijk een streven naar een consolidatie van de verworven positie of naar het behoud van de ongeveer 85 percent luisteraars. Het is een dynamisch veilig stellen van de success-story van de BRTN. Wij kunnen ons daar volmondig bij aansluiten, maar wij waarschuwen er toch voor dat dit succes slechts mogelijk was door de geprivilegieerde positie die de BRTN bekleedt in het Vlaamse medialandschap. Zij hebben haast geen concurrentie te verdragen in dit landschap. Ik wijs er namens mijn fractie op dat Europa op dit vlak in de toekomst een wetgevende rol zal spelen. De BRTN moet blijven inspelen op nieuwe situaties. Er zal vanuit Europa binnenkort ook privé-concurrentie worden toegestaan. Zoals de heer Van Rompuy terecht opmerkte, is onze partij hier nog steeds vragende partij en wij zullen ons bijgevolg niet verzetten tegen deze naar ons inziens positieve evolutie.

Inzake de televisie vertoont dit meerjarenplan een duidelijke breuk met het verleden. Er is een grondige wijziging van de strategie ingevolge de resultaten van het publieksonderzoek. Daaruit leidt men bij de BRTN blijkbaar af dat er nood is aan twee volwaardige zenders, beschikkend over 5.000 uitzendingen, beide met een volledig uitgebouwde programmatie.

Een eerste zender zou aan een ruim publiek verschillende genres aanbieden. Een tweede zender zou verschillende genres aanbieden aan een beperkter publiek, met ruimere voorkennis, dixit de administrateur-generaal.

De VLD heeft daarop een aantal fundamentele kritieken te formuleren. Wij willen ze naar aanleiding van dit debat nog eens herhalen. Voor ons is de BRTN-aanpak niet realistisch. Het budget dat de BRTN-televisie ter beschikking krijgt, is ons inziens onvoldoende om twee volwaardige programma's uit te bouwen en om 5.000 zenduren kwalitatief in te vul-

len. De heer Van Dienderen merkte daarbij op dat men de BRTN dan maar meer middelen moet geven, maar ik sluit mij in dit opzicht aan bij de meerderheid die zegt dat er op budgettair vlak andere prioriteiten zijn, zodat het niet mogelijk is de dotatie aan de BRTN nogmaals gevoelig te verhogen ten einde deze ambitie te kunnen invullen.

Collega van Dienderen, u mag niet vergeten dat het BRTN-budget hoe dan ook bijna zal zijn verdubbeld in de periode 1987-1996 en dus zowat 10 miljard frank zal bedragen.

Wij leveren ook kritiek op het feit dat de BRTN-optie voor de uitbouw van twee volwaardige netten, absoluut geen rekening houdt met het bestaande, enorm ontwikkelde medialandschap dat de Vlaamse kijkers een reusachtig gamma aan mogelijkheden biedt vanuit een Europees en internationaal perspectief. Dagelijks kan Vlaanderen behalve de BRTN-zenders ook nog vier Nederlandstalige netten ontvangen, waarvan er een-tje zelfs in het eigen taalgebied is gesitueerd. Wanneer RTL4 ook nog op de kabel komt, worden dit er misschien zelfs vijf. Bovendien merken wij dat de eigen regionale zenders zich stilaan ontplooiën en dat de gespecialiseerde, duidelijk geprofileerde televisiezenders — zoals sportnetten, muzieknetten, nieuwszenders, enzovoort — een definitieve en niet te stuiten doorbraak en alsmaar meer succes kennen. De kijker kiest, naar gelang zijn gemoedstoestand op het ogenblik, steeds meer voor een zender die aan zijn specifieke gemoedstoestand beantwoordt : soms heeft hij behoefte aan vrijblijvend amusement, soms aan informatie, andere keren heeft hij meer interesse voor sport of muziek.

De vooropgestelde optie van de BRTN strookt absoluut niet met die vaststellingen. De uitbouw van het tweede televisienet lijkt mij daarom eerder een ultieme poging om via populaire programmering op TV1 toch nog de strijd om kijkcijfers aan te binden met de commerciële omroep. Hoewel de BRTN-directie bij hoog en bij laag beweert dat TV2 van zijn getto-zender-imago af wil, daag ik

Van Mechelen

toch openbaar de BRTN uit om haar verwachtingen met betrekking tot de kijkcijfers van TV2 bekend te maken. Ik vind het uitermate verontrustend te zien dat in december jongstleden dit kijkcijfer slechts 3,4 percent bedroeg.

Onze fractie stelt zich daarom nogal wat vragen bij de resolute optie voor een nieuw duidingsprogramma omstreeks 21.30 uur op het tweede net. Dergelijke programma's produceren is een uitstekend initiatief dat volkomen aan de fundamentele taken van de openbare omroep beantwoordt, maar het op TV2 programmeren lijkt ons een onverantwoord risico, gezien de aanzienlijke financiële middelen die daarvoor aan jeugd-, cultuur- en sportprogramma's moeten worden onttrokken. Het is immers niet erg waarschijnlijk dat dit programma op het TV2-net een aanvaardbare kijkdichtheid zal behalen. Alleen al de niet-geringe budgettaire middelen en de menselijke capaciteit en kennis die een dergelijk programma vereist, laten niet toe dat het wordt verbannen naar TV2. Daar moet het niet enkel optornen tegen de concurrentie van de commerciële omroep, maar moet het bovendien afrekenen met de kijkcijferslag die TV1 ook levert. Ik vraag mij dan ook af welke rol het nieuwe serviceprogramma op TV1 krijgt toebedeeld : het zou immers wel eens kunnen dat het de grootste concurrent wordt van het nieuwe duidingsprogramma op TV2. Dit laatste zou dan een locomotiefunctie moeten uitoefenen, terwijl iedereen toch weet dat een dergelijk programma en zeker op dit net, nood heeft aan een goede programmatische inkapseling om een ruim publiek te kunnen bereiken of het te houden.

De VLD is dan ook de mening toegedaan dat de BRTN-directie met haar optie tot uitbouw van een volwaardig tweede net, de bal volledig mislaat. Een goede duidingsrubriek kan perfect op het eerste net worden geprogrammeerd.

In de Vlaamse Raad moet de vraag worden gesteld waarom de BRTN

deze optie neemt. Het antwoord op deze vraag kunnen wij vinden in de nota van de BRTN-studiedienst met betrekking tot de kijkcijfers van Panorama die ik met bijzonder veel interesse heb gelezen.

Mijnheer de voorzitter, sta mij toe deze nota te overlopen. Zij werd opgesteld om de evolutie van de kijkdichtheid van het programma Panorama ingevolge externe omstandigheden te onderzoeken. Er werd vastgesteld dat de kijkdichtheid voor Panorama gedurende een volledig jaar behoorlijke schommelingen vertoonde, onafgezien van de inhoudelijke samenstelling die in de loop van het voorbije jaar niet werd gewijzigd. Panorama is een duidelijk geprofileerd duidingsprogramma met een eigen karakter. Wij stellen vast dat dit programma zeer goed scoorde op het ogenblik dat de uitzending werd voorafgegaan door het uitermate populaire programma Het Huis van Wantrouwen, toen behaalde Panorama qua kijkdichtheid topresultaten.

In januari 1992 begon VTM op haar zender een tegenprogrammatie, met name Jambers. Aanvankelijk werd dit programma uitgezonden na Panorama, maar het tijdstip werd stilaan vervroegd, zodat veel Vlaamse kijkers vroegtijdig van Panorama naar Jambers overschakelden. De tweede zet van VTM was, Jambers rechtstreeks in concurrentie te brengen met Panorama, met als gevolg dat Panorama één op vijf luisteraars behield, terwijl Jambers er twee op drie binnenrijfde .

Een andere zet van VTM ten opzichte van de duidingsrubriek Panorama was een zeer populair programma zoals Beverly Hills en Hunter te programmeren, waardoor kijkers van het duidingsprogramma op TV 1 werden weggezogen.

Vervolgens heeft de studiedienst het marktaandeel van Panorama en van Jambers onderzocht. Er was een enorme verschuiving van één op vier, één op drie kijkers voor Panorama naar één op vijf, al naargelang de tegenprogrammatie.

Tot slot van deze studie heeft de

BRTN de vergelijking gemaakt tussen een avond met en een avond zonder Panorama. Er werd vastgesteld dat de donderdagavond, de avond waarop Panorama werd geprogrammeerd, op het vlak van de kijkdichtheid een slechte avond was. Dit was ook het geval voor de zondagavond, wanneer er bij de BRTN geen goed eigen fictieprogramma was geprogrammeerd. De BRTN kon blijkbaar niet optornen tegen de concurrentie van VTM die goede talkshows en films uitzond.

Vervolgens concludeerde de studiedienst dat Panorama erg concurrentiegevoelig is geworden en dat de gemiddelde kijkdichtheid ongeveer 13,7 percent, zijnde 713.000 kijkers, met een marktaandeel van maximum 35 percent of één op drie Vlaamse kijkers bedraagt. Om een hogere score te behalen, moet volgens de studiedienst ofwel de vorm van Panorama worden gewijzigd, ofwel moet aan de omkadering door andere programma's worden gewerkt. Dit duidingsprogramma moet dus worden ingekapseld in een goede programmatie waardoor de Vlaamse kijker van lichtere programma's wordt meegetrokken naar het rijpere, inhoudelijke duidingsprogramma, waardoor de BRTN aan TV kijken die meerwaarde geeft waarvoor door de Vlaamse Raad een bijdrage wordt geleverd van 7,5 miljard frank.

De studiedienst eindigt door te stellen, ik citeer : Toch denken wij dat men zich als openbare omroep niet kan veroorloven dat een van de belangrijkste peilers van ons informatieve aanbod tot een marginaal programma voor een kleine minderheid wordt herleid. Einde citaat.

Mijnheer de minister, het meerjarenplan en de opties die door de BRTN worden genomen, en die wij al dan niet goedkeuren, namelijk een duidingsprogramma op TV 2, zal deze zender niet uit het moeras halen. TV 2 dient om een goed duidingsprogramma weg te zuigen van TV 1, om daar met populaire programma's met belastinggeld de strijd aan te binden tegen de commerciële omroep. Dat is niet de basis waarop wij 7,5 miljard frank aan de openbare omroep ge-

Van Mechelen

ven. Voor de BRTN-directie blijkt dit soort programma's eerder een blok aan het been te zijn dan een opdracht. Herprogrammatie naar TV 2 is voor onze fractie niet meer of niet minder dan een duidelijke verbanning. Wij vinden dit een onverantwoorde koerswijziging met desastreuze gevolgen op middellange termijn voor de journalistieke inbreng bij onze openbare omroep. Wij menen dat de journalisten een kamikaze opdracht krijgen van de directie.

Mijnheer de minister, indien diezelfde BRTN-directie een jaar geleden in de commissie zei dat zij niet voldoende journalisten in dienst had om een tot twee maal per week een korte Den Haag vandaag te programmeren, hoe zal zij er dan in slagen om dagelijks een volwaardige **duidings**-rubriek te programmeren van 21 uur 30 tot 22 uur 30. Achter deze optie zit een andere motivatie. Het hoort u als voogdijminister toe om er voor te waken dat dit niet het geval is.

Mijnheer de minister, onze fractie pleit er andermaal voor om het eerste TV-net volwaardig uit te bouwen met de mogelijkheid om op het tweede net een soort evenementennet te realiseren waar een uitgebreide verslaggeving van belangrijke culturele-, sportieve-, religieuze- of politieke gebeurtenissen wordt geven die een specifiek segment van de Vlaamse kijkers kunnen boeien. Dat is de enige juiste strategie. TV1 moet een volwaardig en kwalitatief televisienet zijn met een duidelijk eigen profiel dat in staat is om via een gediversifieerd aanbod te beantwoorden aan de behoeften van de Vlaamse kijker zonder, dat is een fundamenteel verschil met de visie van mevrouw Witte, namelijk om zich de ambitie toe te meten te allen tijde voor alle Vlaamse kijkers attractief te kunnen zijn. Dat kan niet, zelfs niet met twee netten en zeker niet met 7,5 miljard frank. Het is waanzin dat te geloven. Door onze aanpak kunnen de vrijgekomen middelen bij voorkeur worden gebruikt voor de produktie van eigen drama, van goede eigen fictie waarvan de BRTN zelf zegt dat dit het enige mogelijke middel is om de

Vlaamse kijker weg te houden van de gemakkelijksoplossing van de goede speelfilm op het commerciële net. Wij gaan dus ook niet akkoord met de visie van de BRTN dat om het huidige aanbod te kunnen behouden zij dit moet commercialiseren. Het Nederlandse parlement heeft bijvoorbeeld aan de NOS opgedragen meer eigen drama en eigen fictie te produceren, al kost dat 10 miljoen frank per uitzenduur. De kijker ziet graag naar De bossen van Vlaanderen. De kijker is te vinden voor Langs de kade op zondagavond. De BRTN besteedt daar nog veel te weinig middelen aan.

Mijnheer de minister, zoals u in de commissie zelf zeer schuchter hebt opgemerkt, rijst de vraag wat de BRTN doet met de nieuwe noden van de Vlaamse kijker. Waarom besteedt de BRTN in de namiddag niet meer aandacht aan de talrijker wordende senioren of aan andere specifieke groepen ?

U heeft gesproken over de doven die een eigen programma vragen. (**On-derbreking door de heer Seeuws**)

Mijnheer Seeuws, uw fractie heeft 33 minuten gebruikt om het verslag te brengen en 2 minuten 30 seconden om het SP-standpunt te vertolken op deze tribune. Excuseer, maar dat vinden wij toch wat mager.

Mijnheer de minister, een andere nieuwe nood is bijvoorbeeld de noodzaak om een ruimer aanbod te brengen aan kwalitatieve geweldloze jeugdprogramma's als tegengewicht voor het overaanbod aan geweld en passieve videocultuur. In dit meerjarenplan stellen wij vast dat de BRTN de optie neemt om in die zo succesvolle jeugdprogrammatie te snoeien. Ze zullen wat ze hebben weliswaar behouden maar ze zullen niet creatief verder werken. Nochtans is dat een opdracht van de BRTN. Wij geven geen 7,5 miljard frank voor de aankoop van nog meer Amerikaanse programma's.

Mijnheer de minister, heeft de BRTN er nog nooit aan gedacht om een doordachte ochtendprogrammatie te brengen. Op die manier kan de

Vlaamse openbare omroep op één volwaardig TV-net een uitstekende programmatie brengen die aan de verwachtingen van de Vlaamse kijker tegemoetkomt. Ik stel u bovendien nogmaals de vraag of deze koerswijziging is gebaseerd op de fameuze Brand Review. De heer Ceuleers heeft dat rapport heel kort aangehaald. De directeur-generaal van de radio heeft vorig jaar in elk geval laten zien dat dit ook op een andere manier kan. Mijnheer Ceuleers vond een show met tekeningen en video's niet nodig. Mijnheer Van Roe heeft ons vorig jaar uitgelegd wat er in dat publieksonderzoek van de radio stond. Hij heeft ons toen heel duidelijk uitgelegd tot welke doelgroep bijvoorbeeld Radio Donna zich richt. Ik stel vast dat mijnheer Van Roe gelijk heeft, dat hij in zijn opzet slaagt en bovendien binnen zijn budget blijft.

Ik zou toch eens graag de resultaten van de Brand review zien. U had trouwens toegezegd om die resultaten op te nemen in het verslag. Kwade tongen beweren echter dat de BRTN deze gegevens niet graag ter beschikking stelt. Als zij het echter niet doen, begin ik vanaf nu een serie parlementaire vragen over dat onderzoek tot ik perfect weet hoeveel het heeft gekost en wat men ermee heeft gedaan ?

Mijnheer de voorzitter, ten slotte zou ik nog enkele kleine opmerkingen willen maken in verband met de financiën zonder daarom te herhalen wat ik reeds in de commissie heb gezegd. Het feit dat men de eigen produktie zal verminderen ten voordele van aankoop lijkt mij inderdaad realistisch gezien het ruime aanbod dat beschikbaar is op de markt. De BRTN heeft zich ondanks mijn vraag echter niet willen engageren om een percentage op dit aanbod te kleven. Ik zou willen pleiten voor meer aankopen bij de eigen Vlaamse beeldindustrie die op dit ogenblik een belangrijke positie aan het verwerven is. De politiek van minder eigen produktie en meer aankoop leidt er inherent toe dat de BRTN meer afhankelijk zal worden van de omroepindex dan van de gewone **consumentenindex**. Om die reden zal deze strategie

Van Mechelen

onze waakzaamheid vergen op middellange termijn.

Ik wil ook nog eens kort wijzen op het feit dat de BRTN de klassieke truc van de gemeentebegroting gebruikt door de ontvangsten schromelijk te onderschatten en de uitgaven daaraan te koppelen. Als men de rekening van 1992 naast de begroting van hetzelfde jaar legt, stelt men vast dat in de rubrieken sponsoring, radioreclame en merchandising een verschil valt op te merken van bijna 20 procent tussen het geraamde bedrag en het daadwerkelijk geïnde bedrag.

Collega Bartholomeeussen, dit is een verschil van ongeveer tweehonderd miljoen frank !

Volgens u heeft de BRTN recht op de volledige aanvullende dotatie, met de zeventig miljoen frank. Ik ben echter van mening dat de Vlaamse Executieve het recht heeft het bedrag van zeventig miljoen frank niet uit te keren, gezien de BRTN meer dan tweehonderd miljoen frank extra inkomsten ontvangen heeft uit de sponsoring en de radioreclame. Ik kan begrijpen dat de administrateur-generaal in de begroting een ruime veiligheidsmarge wil inbouwen maar tweehonderd miljoen frank of twintig procent lijkt mij, in deze budgettaire moeilijke tijden, wat hoog gegrepen te zijn.

De dringende noodzaak om duidelijkheid te scheppen in de rol en de werking van de VAR wordt gepland bij de bespreking van de begroting voor 1994. Ik verwacht dat u, op dat ogenblik, duidelijk zal maken wie het toezicht uitoefent op de werking van de VAR die voor vijftig procent in het bezit is van de openbare omroep. De administrateur-generaal blijft over deze materie in het vage.

Ik verwacht dat wij, bij de bespreking van de begroting, hierover een ernstig debat kunnen voeren.

Oefent de Vlaamse Raad de controle uit ?

Kan het Rekenhof controle uitoefenen ?

Welke is de positie van de VAR die zich meer en meer begint te bewegen in het ganse medialandschap ? Het samenwerkingsakkoord met de regionale televisie Brussel is daar een sprekend voorbeeld van.

De investeringen worden volledig bevroren.

In een loslippig moment heeft mevrouw Witte laten verstaan dat de enorme investeringslast zich tegen het einde van de jaren negentig duidelijk zal laten voelen. Vermits op dit ogenblik alle provisies voor investeringen aangewend worden voor betere kwalitatieve programma's ben ik ervan overtuigd dat ons nog een vergiftigd geschenk wacht !

Het personeelsbeleid blijft, ten opzichte van de vorige meerjarenplannen, ongewijzigd.

De VLD-fractie is van oordeel dat een dergelijk personeelsbeleid volstrekt onvoldoende dynamisch is.

Mijn fractie stelt vast dat de BRTN haar rigied werkreglement niet wijzigt : de syndicaten blijven de baas inzake de werkregeling. Deze werkregeling tast de competitiviteit van de omroep grondig aan. Men houdt vast aan een personeelsvermindering met drie procent tegen 1996. Dit is voor de VLD onvoldoende ! Mijn fractie stelt bovendien vast dat men de personeelsafvloeiing wil doorvoeren door te snoeien in de losse medewerkers. De decreetgevers hebben er nochtans naar gestreefd dat de BRTN, dankzij haar eigen statuut, de kans zou krijgen om een dynamisch personeelsbeleid te voeren. Nu blijkt echter dat de BRTN een deel van haar losse medewerkers laat afvloeien en een ander deel vast benoemt. Mijnheer de minister, ik ben van mening dat deze politiek haaks staat op de verwachtingen die de meerderheid van deze Vlaamse Raad, de socialisten niet te nauw genomen, koestert. De gebeurtenissen met betrekking tot de makers van het succesprogramma Het Huis van Wantrouwen vormen eens te meer het trieste bewijs dat de BRTN er niet in slaagt een goede beleidspolitiek te voeren in verband met het personeel.

Er heerst reeds een hoera-stemming over de verhouding tussen de BRTN en de VTM.

De administrateur-generaal is uiterst tevreden vermits VTM toegegeven heeft dat de VAR niet marktverstorend werkt en zij een gezamenlijk akkoord ondertekend hebben om de regelgeving inzake reclame en sponsoring andermaal aan te passen.

Men kan dus nog steeds niet spreken over een vrede tussen de BRTN en de commerciële zender VTM !

Men zal opnieuw een ontwerp van decreet indienen. De VLD zal eens nagaan hoe dikwijls het decreet reeds aangepast werd.

VTM en BRTN zouden akkoord gaan om niet meer in de grijze zone te werken. Wie dit gelooft, daag ik uit om dit, vanop deze tribune, te komen verkondigen ! Ik maak mij terzake helemaal geen begoocheling.

Ik citeer de administrateur-generaal : Dit akkoord houdt tevens in dat alle partijen de noodzaak van een gemengde financiering voor de BRTN erkennen. Einde citaat.

Ik zeg zeer duidelijk aan de administrateur-generaal dat de Vlaamse liberalen zich daarvoor niet engageren. Wij gaan niet akkoord met die gemengde financiering. We stellen vast dat men er gelukkig niet in geslaagd is om marktafspraken te maken.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Mechelen, veronderstel dat de VLD tot de Vlaamse Executieve toetreedt, de dag waarop de heer Denys de fluwelen trappen van de macht zal bestijgen, gaat u dan de VAR en elke vorm van sponsoring afschaffen en de BRTN anderhalf miljard frank meer dotatie geven of is de stelling van de VLD dat de BRTN het met anderhalf miljard minder moet doen ?

Ik wens een duidelijk antwoord en geen Denysachtige filosofische beschouwingen.

De heer D. Van Mechelen : Ik verwacht straks van u een even duidelijke uiteenzetting over dit fameuze meerjarenplan.

Van Mechelen

Indien wij regeringsverantwoordelijkheid nemen, zullen wij heel het dossier van de gemengde financiering en van de VAR op tafel gooien. Wij blijven er immers van overtuigd dat dit geen gezonde zaak is. **(Onderbreking door de heer Van Rompuy)**

Laat mij toch even uitspreken, collega Van Rompuy.

De heer E. Van Rompuy : Zal de BRTN het met anderhalf miljard frank minder moeten doen ? Dat is een duidelijke vraag. Schep daarover duidelijkheid en dit in naam van de burger. De burger heeft daar recht op.

De heer D. Van Mechelen : Als u even wilt zwijgen, dan zal ik duidelijk zijn.

Op het ogenblik dat wij regeringsverantwoordelijkheden nemen, zullen wij het dossier van de gemengde financiering op de onderhandelingstafel leggen. Wij zullen twee opties nastreven. Ofwel moet dit anderhalf miljard frank door overheidsgeld worden gecompenseerd, ofwel moet er in de BRTN een rationalisatie plaatsvinden waarbij zij inderdaad minder middelen zullen krijgen en dus minder mogelijkheden zullen hebben.

Wij gaan echter niet akkoord met het fetisjisme van de BRTN dat zij absoluut 5.000 zenduren nodig hebben om een volwaardige Vlaamse televisieomroep te zijn. Dat is ons antwoord. Te gepasten tijde zullen wij u vragen om ter zake uw woord van het begin van de jaren tachtig opnieuw gestand te doen.

Ik, noch mijn fractie, hebben een bocht gemaakt maar uw fractie heeft een bocht genomen. Laat ons daarover zeer duidelijk zijn.

Tot slot wensen wij zeer duidelijk te zeggen dat in dit meerjarenplan een duidelijke resultaatverbintenis ten opzichte van deze Vlaamse Raad, de subsidiërende overheid, ontbreekt. Wij stellen ook vast dat de Vlaamse Raad niet van de mogelijkheid gebruik maakt om aan dit meerjarenplan voorwaarden te koppelen, zodanig dat wij niet de hefboom hebben,

collega Van Rompuy, die u zelf in het decreet hebt ingeschreven om met betrekking tot het al dan niet toekennen van de aanvullende dotatie te onderzoeken of de BRTN de opdracht die zij hier heeft meegekregen heeft vervuld.

Gelet op de opties die ze nu nemen, denk ik dat die hefboom, die stok achter de deur, meer nodig zal zijn dan wij kunnen veronderstellen.

Dit meerjarenplan is een belangrijk document omdat het met betrekking tot het televisiebeleid een heel nieuwe strategie uitwerkt. Mijn fractie betreurt deze strategie en zal dit meerjarenplan dan ook niet goedkeuren.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is natuurlijk een contradictie in terminis wanneer de wet ons verplicht om jaarlijks een meerjarenplan te moeten bespreken. De enige verklaring is dat jaarlijks een prospectief wordt ingediend, rekening houdend met de intussen gewijzigde omstandigheden. Dit belet volgens mij niet dat in de toekomst de oorspronkelijke visie kan worden herzien en dat in de debatten van de komende jaren meer aandacht aan het lange-termijndenken kan worden besteed. De uiteenzetting van de heer Van Mechelen geeft daartoe reeds aanleiding en ik zal daar ook enkele elementen aan toevoegen.

In de schaduw van de belangrijke discussies van vorig jaar is het thans voorliggend document evenwichtig, ik zeg zelfs voorzichtig opgemaakt, zonder dat dominante factoren de bestaande koers diepgaand beïnvloeden. Dit gestabiliseerd of geconsolideerd plan biedt dus geen verrassingen, getuigt van een op het eerste gezicht goed beheer, met een bonus fumus iuris, een aanvoelen dus van wijsheid in de voortzetting van het beleid. Enige personeelsafzwakking, iets minder eigen productie, een ondersteunende studie en enkele programma-aanpassingen, zijn de ingre-

diënten van een rustig, toekomstgericht bestuur. Ik kom straks nog even terug op het accent dat door collega Van Mechelen werd gelegd in verband met TV2, omdat ook wij daarover een bepaalde mening hebben.

Alles samen dus een vertrouwenswaardig document dat wij, als CVP-fractie in de commissie en straks ook in de Vlaamse Raad zullen goedkeuren.

Eén en ander belet natuurlijk niet dat enkele opmerkingen over het mediabeleid, meer bepaald over het Vlaamse mediainstrument bij uitstek, de BRTN, kunnen worden geformuleerd. 8 miljard frank per jaar uitgeven aan één huis is uiteraard een mijmering waard. Dit roept vanzelf de vraag op wat allemaal kan voor eenzelfde bedrag, binnen het beleid in het algemeen, binnen het mediabeleid in het bijzonder, binnen radio en TV, binnen één omroephuis voor Vlaanderen.

De rechtstreekse en onrechtstreekse impact van een dergelijk bedrag is enorm groot. Meer dan de helft van de begroting gaat naar de bijna 3.000 werknemers. Zij zorgen voor meer dan 5.000 uren televisie en bijna 45.000 uren radio. Genoeg dus om diepgaand ons volk te beïnvloeden via informatie-, vormings- en ontspanningsprogramma's. Genoeg ook om kritisch te evalueren. Volgens de CVP-fractie geldt genoeg om die welbepaalde omroepopdracht ook in de toekomst te blijven vervullen binnen de wettelijk vastgelegde budgettaire normen. Voor onze fractie hoeven geen bijkomende middelen aan BRTN te worden toegekend.

Media is de kruising van enerzijds de informatieverwerking en -vertolking en anderzijds de informatie-technologie, en is dus boeiend zowel vanuit het culturele als vanuit het technologische oogpunt.

Dit zijn overigens voor de toekomst de belangrijke hefboomen van de maatschappelijke ontwikkeling. Cultuur en telecommunicatie zijn zeer gevoelige, vlug wisselende en dus maatschappelijk zeer relevante aspecten van ons leven geworden. Me-

De Clerck

dia als combinatie van de beide is dit dus a fortiori.

Overigens, een gemeenschap die haar cultuur en media niet koestert, zal op termijn zélf niet meer worden gekoesterd. Wij moeten er dus voldoende aandacht aan besteden. Het is een uiterst belangrijke materie voor de Vlaamse ontvoogding en voor de Vlaamse politiek in het algemeen, bijgevolg voor de uitbouw van Vlaanderen.

Aansluitend bij de besprekingen in de commissie voor de Media en bij het rapport van de verslaggever, die trouwens uitstekend de commissiebesprekingen heeft samengevat, wil ik tegen deze achtergrond enkele bekommernissen formuleren, enerzijds in verband met het huidige omroepbeleid, anderzijds met het toekomstige BRTN-beleid.

Uiteraard kunnen zeer vele materies worden besproken. Ik zal mij evenwel beperken. Ik zal niet spreken over actuele onderwerpen zoals geweld op televisie. Ik meen nochtans dat het hoogtijd wordt ons over dit onderwerp te bezinnen en onze houding ter zake te bepalen. Dit lijkt mij meer dan noodzakelijk, zeker na het TV-journaal van gisteren wanneer men kan vaststellen welke programma's zoal worden gebracht en de commentaren die hierbij worden geleverd via de kranten van vandaag. Ik zal het ook niet hebben over de Uitzending door Derden, een programma dat ons inziens ook moet worden herzien. Ik zal evenmin spreken over de problematiek van koor en orkest, onderwerp dat dit jaar eigenlijk in het debat is vergeten. Wat met het BRTN-gebouw op het Flageyplein, de VAR-strategie? Collega Van Mechelen, ik teken in voor het debat dat u heeft gevraagd. Er is geen enkel probleem om daarover bij gelegenheid te discussiëren. Het is ook voor ons een belangrijk dossier.

In de commissie heb ik duidelijk gezegd dat de cultuur en vooral de hedendaagse cultuur — te weinig aanbod komt in het TV-aanbod, dit in tegenstelling tot de radio die welis-

waar over zes zenders beschikt. De bijzondere programma's over cultuur blijven wel goed, maar worden onbetwistbaar te laat op de avond uitgezonden. Ik begrijp wel dat daarvoor redenen bestaan, maar ik kan mij niet neerleggen bij de redeneringen, meestal gebaseerd op kijkcijfers, volgens dewelke dergelijk uitzendingen zo laat op de avond moeten worden gebracht.

Voorstel stel ik vast dat culturele items slechts uitzonderlijk op het nieuws komen en dus zelden worden geïntegreerd in het nieuwsaanbod. Soms gebeurt het eens op een zaterdagavond, maar globaal wordt de cultuur — in al zijn diversiteit — te veel ondergebracht in een afzonderlijk en bijna hermetisch gesloten programma. Deze elementen zouden nochtans beter worden uitgesmeerd over een dagelijkse en gemakkelijk toegankelijke programmatie. Het is trouwens bewezen dat ook die gegevens op een vlotte manier in beeld kunnen worden gebracht en dus kunnen deeluitmaken van een normaal aanbod, ook een normaal nieuwsaanbod. Ik pleit er dus voor dat deze elementen beter zouden worden geïntegreerd.

Merkwaardig is dat, aansluitend op de bespreking in de commissie, als het ware slechts één punt in de media werd vermeld, met name de problematiek van de sport op TV. In dat verband was de mededeling van de heer Ceuleers als zouden te dure sportmanifestaties niet meer worden uitgezonden het grote nieuws. Het is jammer dat het hele debat ter zake tot een dergelijke conclusie leidt. Toch verscheen hoofdzakelijk dit element in de media.

Het gaat hier niet om de kwantiteit van het aanbod, maar eerder om de betaalbaarheid ervan. Door de enorme mediatisering ervan wordt het uitzenden van topsportmanifestaties inderdaad onbetaalbaar. In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan tennis op hoog niveau en aan de Olympische Spelen. Dit is ten koste van het gewone sportgebeuren dat volledig afzwakt: de voetbalstadia lopen leeg, de clubs vinden geen sponsors meer. Dit betekent dat er geen mid-

delen meer worden gevonden voor de gewone sportactiviteiten, terwijl fabuleuze bedragen worden gestort voor de topsport. Er is dus een duidelijke discrepantie tussen beide. Inmiddels brokkelt de sportieve onderbouw als dusdanig helemaal af.

Zodoende wordt TV eigenlijk de grootste sponsor van de topsport. Men moet zich wel afvragen of dit langer is vol te houden. Overheidsomroepen staan belangrijke bedragen af aan sportieve toevenementen. De Belgische bijvoorbeeld betalen gezamenlijk 135 miljoen frank per jaar aan de voetbalbond. BRTN — en derhalve de Vlaamse overheid of de belastingbetaler — is bijgevolg één van de belangrijkste sponsors van het Belgisch voetbalgebeuren in eerste nationale.

Hierover moeten wij van gedachten wisselen want ik vraag mij af of het kan blijven duren dergelijke bedragen te spenderen aan topsport, zelfs in eigen land. Is het voor de overheidsumroep trouwens essentieel dit te blijven betalen? Moeten hieraan per se uitgebreide of rechtstreekse reportages worden besteed? Kan, omgekeerd, de voetbalbond of een andere organisator van sportwedstrijden voor het grote publiek, een nieuwsploeg verbieden de wedstrijd te volgen en te filmen om deze uit te zenden tijdens het journaal, uiteraard zonder vergoeding?

Het gaat om een belangrijke aangelegenheid, in die zin dat de organisatoren van topsportevenement hun rechten steeds meer exclusief zullen afstaan tegen hoge bedragen. Degenen die dagelijks nieuws moeten brengen kunnen deze bedragen niet betalen en mogen bijgevolg niet filmen of geen verslag maken van de wedstrijd. Zullen wij dit laten gebeuren? Moet de dualiteit ter zake worden gehandhaafd?

Wij zijn evenwel van oordeel dat BRTN terecht afhaakt wanneer exorbitante bedragen worden gevraagd voor topmanifestaties. Zonder veel geld kunnen zij evengoed promotie bezorgen aan de niet overdreven ge-commercialiseerde sporten en zodoende een breder weefsel sportieve-

De Clerck

lingen en organisatoren vooruit helpen.

Overigens moet topsport steeds meer als een economische specialiteit behandeld worden en zullen de daaraan verbonden sportzenders hun eigen leven blijven behouden. Er zal dus een totaal ander circuit ontstaan inzake de uitzending van sportevenementen. Dit zal op termijn leiden tot een correctie, in die zin dat een minimum recht op vrije nieuwsgaring voor zij die niet in dit circuit zitten zal worden gegarandeerd. In de toekomst moeten ter zake initiatieven worden genomen.

Het komt mij anderzijds zeer positief voor dat een nieuwe beleidslijn van de BRTN erin bestaat de eigen produktie te beperken ten voordele van de aankoop van programma's buitenshuis. Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat een goede **aankoop**politiek veel interessanter is dan alles per se zelf te willen aanmaken. De vaststelling dat dergelijke programma's drie tot vier maal goedkoper zijn dan eigen produkties bevestigt deze stelling uiteraard. Tot op heden vond ik echter nooit cijfers over de aankoop van programma's in Vlaanderen. Hoeveel van de 8 miljard frank vloeit inzake aankoop naar de Vlaamse economie? In welke mate wordt de Vlaamse beeldindustrie gevoed vanuit de BRTN? Hoeveel gaat er naar Nederland, Australië of de USA inzake aankoop van programma's? Kan een produktiehuis nog steeds niet gelijktijdig voor BRTN en VTM werken? Een dergelijke aankooppolitiek is natuurlijk niet alleenzalmakend, maar toch zouden er systematisch meer fondsen ter beschikking moeten kunnen worden gesteld voor de begeleiding en ontwikkeling van nieuwe programma's. Persoonlijk pleit ik voor het reserveren van diverse middelen hiervoor. De inkomsten uit publiciteit en sponsoring zouden daarvoor integraal kunnen worden aangewend. Mogelijks kunnen deze middelen in de toekomst worden aangevuld met de opbrengsten van het op te richten gemeenschapsfonds voor de auteursrechten en met een gedeelte van de

opbrengst van het voorgestelde **ka**belfonds. Met deze middelen zouden wij een offensieve mediapolitiek kunnen voeren, eerder dan te pogen op een defensieve manier andere zenders van het scherm te houden.

Zoals ik voor Vlaanderen de nadruk blijf leggen op de produktie, ook van culturele goederen, meen ik dat ook inzake culturele economie een meer doorgedreven Europese benadering zich opdringt. Een dergelijke aanpak heeft zowel economische als culturele voordelen. Veel eigen Vlaamse produkties zullen slechts mogelijk zijn wanneer een Europese financiering wordt aangeboden. Niet alleen de kleine, maar alle Europese produktiehuizen zouden elkaar moeten ondersteunen om een voldoende groot aanbod aan eigen uitwisselbare programma's te creëren. Meteen zou zodoende een betere dam kunnen worden opgeworpen tegen de verschrikkelijk **amerikanisering** van ons scherm. De European way of life moet als beeld en als imago worden versterkt. Dat dit met een grote verscheidenheid zal gebeuren is geen probleem als het gemeenschappelijke Europese patrimonium en karakter behouden en beschermd blijven. Deze Europese culturele eigenheid, gebouwd op de inbreng van de vele culturen, is het enige antwoord op enerzijds de engheid van het angstige nationalisme en anderzijds op de plathheid van een amoreel internationalisme dat zich overal aandient.

Ik hoop dat deze mediapolitiek ter bevestiging van de culturele eigenheid ook zal worden aangekaart in het kader van ons Europees voorzitterschap. Uit respect voor de subsidiariteitsgedachte en in het kader van de verdere uitdieping van het Verdrag van Maastricht zal de bescherming van de kleinere culturele produktielanden moeten worden opgedreven.

Naast de horizontale controle op de culturele aspecten van alle Europese financiële programma's meen ik overigens dat specifieke culturele fondsen moeten worden opgericht om de produktie van cultuurgooderen ook in kleinere landen en in de diverse regio's te versterken.

Na deze beschouwingen over de actuele mediapolitiek veroorloof ik mij nog een naar mijn aanvoelen fundamenteel debat te openen. Naar mijn mening is het einde van het klassieke begrip omroep in zicht. Het fantastische verhaal van onze Vlaamse televisie als omroep, als eigen kanaal, als verzameling van alles wat aan TV-programma's voor een land of een regio mogelijk was, is naar mijn bescheiden mening bijna volledig geschreven. Er dient zich een belangrijk nieuw hoofdstuk aan waaraan wij grote aandacht moeten besteden. Voor mij is het dan ook vreemd dat in onderhavig meerjarenplan niets wordt gezegd over de toekomstige ontwikkeling van het begrip of het fenomeen omroep. Nochtans zijn vele problemen die zich thans voordoen, eigenlijk te begrijpen als een afwijzing van het klassieke omroepbestel.

Dat er steeds meer gespecialiseerde programma's opduiken en wij dus naar een thematische televisie gaan, is een van de veranderingen. Inderdaad, alsmar meer kijken wij naar de politieke zender, naar de **sport**zender, naar de cultuurzender of de regionale zender. Straks komen ontgensprekelijk nog nieuwe gespecialiseerde zenders op het scherm.

Ik ga dus op lange termijn — met op korte termijn — niet akkoord met het uitgangspunt van de studie over het kijkgedrag, die door de BRTN werd besteld en betaald, waarin er parmantig wordt geconcludeerd dat het publiek niet tot doelgroepen kan worden gereduceerd. Het hedendaagse televisiegebeuren bewijst het tegendeel. Natuurlijk kan een kijker niet worden onderverdeeld bij één interesse- of doelgroep. Wel kiest hij volgens wisselende behoeften voor wisselende programma's. Omgekeerd, zeggen dat het kijkgedrag van iedere kijker wordt gekenmerkt door de diverse aspecten van het TV-kijken — van zogenaamd regressief tot agressief TV-kijken en hij dus in één programma al zijn behoeften wil voldaan zien, is volgens mij ook onjuist. Alleen al het zappen, is daarvan het meest simpele en evidente bewijs.

Trouwens, bij de radio moest men 6

De Clerck

omroepen creëren om als monopolist in Vlaanderen inderdaad 85 percent van de luisteraars te bereiken. Het is evident dat eenzelfde politiek voor televisie onmogelijk is en dat dus nooit het geheel of de meerderheid van de kijkers aan één of zelfs twee netten kan worden gebonden.

Ik vrees dan ook dat de poging tot herprofilering van het eerste en tweede net niet overeenstemt met het wisselende gedrag van de kijker, omdat te veel de omroepgedachte blijft behouden en te weinig de inhoudelijke keuze van de te leveren programma's wordt bekeken.

Moet het eerste net per se een avondvullend, eerder regressief programma bieden waarmee hoge kijkcijfers worden gehaald? Is het de opdracht van de Vlaamse overheid om het publiek aan de overheidsomroep te lijmen? Is het inderdaad nodig dat wij als Vlaamse overheid geld uitgeven om Radio Donna mogelijk te maken? Moet de staatsomroep dit per se zelf doen? Naar onze mening hoeft dat niet. Wat wij willen, is goede radio en televisie, waarop gebracht wordt wat nodig is, wat inhoudelijk niet elitair, maar bereikbaar is, wat niet populistisch, maar voldoende kwalitatief en kritisch is.

Mijnheer Van Mechelen, ik ben het evenmin eens met u wanneer u erop aandringt dat de tweede zender dan maar een evenementenzender zou worden. Dat lijkt mij even aberrant en een discussie naast de kwestie omdat ik als uitgangspunt kwalitatieve programma's wens. Dit is mijn eerste keuze. Ik wil dus niet inspelen op mercantiele overwegingen door TV2 tot evenementenzender te maken. Dat lijkt mij volledig fout en ook een miskennis van de fundamentele evolutie die zich thans in het hele medialandschap voltrekt.

Daarentegen lijkt het mij evident dat de duidingsprogramma's waarvan sprake, typisch produkten zijn die door de BRTN moeten kunnen worden gemaakt. Dit zijn produkten voor de toekomst, daarin moeten wij verder kunnen investeren. Of zij nu

op het eerste of het tweede net thuis horen, is een discussie die u aanzwengelt. Kwalitatieve programma's zijn de boodschap, niet het opeenstapelen van allerlei evenementen.

In elk geval lijkt het mij noodzakelijk voor de toekomst te beseffen dat de overheidsomroep aan de Vlaamse kijker niet permanent alles zal kunnen leveren wat hij wenst. In die fundamentele beperking en rekening houdend met een toch nog beperkt budget van die X-aantal miljarden frank, moeten keuzes worden gemaakt wil men goed blijven. Eerder dus dan te rekenen in termen van een permanente mix van informatie, vorming en ontspanning binnen 5.000 uren per jaar of dus 14 uren per dag, in de hoop dat daarmee de illusie wordt gecreëerd dat de hele bevolking wordt betrokken als kijker, meen ik dat het vooral de opdracht moet zijn met dit belangrijke budget de beste programma's te produceren die dank zij de enorme kracht van het TV-medium — zij zal die altijd behouden — de Vlaamse kijker van dienst kunnen zijn op een zo ruim mogelijke manier. Dienstbaarheid dus in plaats van obsessieel zoeken naar kijkersbinding lijkt mij de boodschap voor de toekomst. Persoonlijk kom ik tot deze stelling omdat ik meerdere diepgaande evoluties vaststel in het medialandschap.

De kijker heeft nu al een zeer grote keuze. In de Verenigde Staten beschikt men al over 500 kanalen om een keuze te maken uit diverse programma's. Ook hier zullen wij deze evolutie niet kunnen tegen houden. Zij biedt ons enorme mogelijkheden, alleen is de vraag op welke manier wij gebruik zullen maken van de keuzemogelijkheden die worden gecreëerd.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer De Clerck, ik onderbreek u even om op te merken dat u inzake het meerjarenplan, over TV1 en TV2, over kwaliteit en uren en dat soort zaken, in feite dezelfde analyse maakt als wij gedeeltelijk doen. De enige vraag die de VLD-fractie zich

daarbij stelt, is : waarom trekt u daaruit niet de conclusies en geeft u vandaag de BRTN niet de gepaste opdracht?

De BRTN is deze keer tijdig klaar met het werk. Als wij niet akkoord gaan met het uitgangspunt dat men op de openbare omroep geen TV kan maken voor alle Vlaamse kijkers op hetzelfde moment — het uitgangspunt van mevrouw Witte en mijnheer Goossens — en u stelt dat dit uitgangspunt een illusie is, laat ons dan de BRTN zeggen dat wij hun huiswerk niet aanvaarden en dat zij het moeten herwerken. U brengt hier een nieuwe visie op het omroepbestel. Ik meen dat de BRTN dit nog niet heeft begrepen. Wij moeten hier vandaag het signaal geven dat zij dit moeten herbekijken. Daarvoor is er tijd, dat is geen probleem.

De heer S. De Clerck : Collega Van Mechelen, ik heb mijn houding reeds uitgelegd : ik sta volledig achter dit meerjarenplan. In de toekomst moet echter het fundamentele debat op gang komen, waarvoor ook u elementen hebt aangebracht.

Ik herhaal uw standpunten niet : mijn standpunten zijn duidelijk verschillend. Uiteraard houden wij rekening met een aantal gelijklopende vaststellingen die overal in de wereld worden gedaan en die wij op een eigen manier interpreteren. Zeggen dat ik het BRTN-meerjarenplan op grond van deze overwegingen zou moeten afwijzen, is wat te simpel. In mijn slotvraag zal ik herhalen dat wij op basis van de nieuwe elementen in de toekomst een fundamenteel debat zullen moeten voeren over het begrip omroep. Dat gaat echter ruimer dan de vraag of een duidingsprogramma op het eerste net of op het tweede thuis hoort, of wij nu een evenementenzender moeten maken of niet. Dat is een totaal andere discussie. Wat betekent het begrip omroep nog in de toekomst? Over die vraag zal moeten worden gedebatteerd, maar daarvoor moeten wij geen oplossing vinden aan de hand van een **jaarprogramma**. Zoals u reeds uitnodigingen formuleerde voor de VAR in de toekomst, zou ik ertoe willen uitnodigen om bij het volgende meerjarenplan

De Clerck

hieromtrent grondig van gedachten te wisselen en daarover in de commissie te debatteren. Ik richt hier dan ook een oproep tot de BRTN om de nodige elementen aan te brengen voor een grondige gedachtenwisseling hierover.

Terug naar mijn uiteenzetting nu. Ik stel enkele elementen vast, maar iedereen kan hetzelfde doen. Ik heb reeds vermeld dat de kabel straks 500 in plaats van 20 kanalen zal verdelen, wat uiteraard een totaal gewijzigde situatie zal veroorzaken. De technische mogelijkheden veranderen met een ongekende snelheid. Het TV-toestel van vandaag zal morgen worden vervangen door een High Definition-computer met tweewegsverkeer, waarop een ongekend menu aan mogelijkheden zal worden aangeboden en waarop het broeken, het aanbrennen van programma's, het presenteren van de keuze, veel belangrijker zal zijn dan te zeggen naar welke omroep men 's avonds moet kijken. Het gedrag zal zich daaraan aanpassen.

Ook de ontwikkeling van nieuwe types van programma's is niet meer te stuiten. De interactieve CD biedt ons al een voorproefje. In de toekomst zal men meer en meer zelf sturen wat men wil zien. Directe verbinding via en van kabel en telefonie is vandaag nog een droom, maar die wordt misschien morgen al gerealiseerd. De vraag is wel of we daarop zijn voorbereid.

De economische boom rond het hele media- en communicatiegebied — de grootste groeier op economisch vlak — is zo intens dat een op zichzelf functionerende staatsomroep onmogelijk de dynamiek en de uitdagingen van die ontwikkelingen kan volgen. Het zal er dus op aankomen dat de staatsomroep zo breed mogelijk inspeelt op deze nieuwe ontwikkelingen.

Daarom meen ik dat, naast een gezuiverd en hoogstaand omroepkanaal voor de overblijvende basisvraag die wel zal blijven bestaan, dringend moet worden gezocht naar een nieuw type van dienstverlening waarbij

vooral de aanmaak van programma's en de distributie of broeking ervan wordt ontwikkeld, veeleer dan te moeten blijven instaan voor twee kanalen die iedere dag volgestouwd worden met programma's voor elk wat wils. De ervaring van het BRTN-huis, samen met de blijvende mogelijkheid om de goede programma's zelf te brengen, zou de basis kunnen zijn om inzake programma-aanmaak een nog meer uitgesproken politiek van uitbesteding en toelevering te volgen, die kan worden aangevuld met de uitbouw van een ware Europese TV-programma-bibliotheek waarin geïnteresseerden via de nieuwe technologische mogelijkheden kunnen komen kiezen volgens hun wensen.

Zo'n visie vergt inderdaag een andere aanpak, maar persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat de publieke omroep daarin een belangrijke rol te spelen heeft. In die zin kan de huidige stop van bijkomende infrastructuurinvesteringen misschien een nuttig effect hebben met als gevolg dat de publieke omroep zich inzake technologische ontwikkelingen gaat beroepen op derden-gespecialiseerden zodat hij zich meer op zijn hoofdopdracht kan richten, namelijk het maken en leveren van goede programma's. Het recente Databel verhaal was evenwel een stap in de andere, mijns inziens minder gelukkige richting van de exploitatie van de eigen infrastructuur. Deze opdracht kan volgens mij beter aan telecom-specialisten worden overgelaten.

Ik hoop dat over deze toekomstige keuzes in een volgend meerjarenplan, ook door de BRTN, een duidelijk uitspraak zal worden gedaan zodat het debat over de media-politiek, vooral inzake onze Vlaamse overheidsomroep, voluit kan worden gevoerd.

In afwachting van dit volgend meerjarenplan en de begrotingsbespreking zal de CVP-fractie het jaarprogramma 1993 goedkeuren. (**Applaus bij de CVP en de VLD**)

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de

tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats wil ik de heer Van Mechelen waarschuwen. De BRTN houdt niet van parlementaire vragen. Zijn voornemen om een aantal vragen over de BRTN te stellen, zal zeker niet worden geapprecieerd. Op 30 november 1992 stuurden de vakbonden van de BRTN een brief naar de voorzitter van de Vlaamse Raad met het verzoek er iets op te vinden om de parlementaire vragen te stoppen. Het ging zelfs zover dat parlementaire vragen werden vergeleken met nazimethoden. Mevrouw Witte stelde in haar nieuwjaarstoespraak van 4 januari 1993 het stellen van parlementaire vragen gelijk met rechtstreekse bedreigingen aan journalisten.

Mijnheer Van Mechelen, wees voorzichtig want u loopt gevaar het heilig huisje te raken. U zou de heilige koe in de weg kunnen lopen en bepaalde taboe's kunnen doorkruisen.

Dat is het grote probleem van de BRTN : het is niet het huis, zoals het zichzelf graag noemt. Of het nu een huis van wantrouwen dan wel een huis van vertrouwen is, is van ondergeschikt belang. Het is in de eerste plaats een heilig huisje, waaraan niet mag worden geraakt en waar men zelf bepaalt wat politiek verantwoord is en wat politiek slecht is ; waar men zelf bepaalt wat mag en kan in de belangstelling van het belangrijkste medium van het land komen. Men oordeelt zelf of iets kan doorgaan voor fatsoenlijk dan wel of het ketters is.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van den Eynde, u raakt de essentie van het soort van debatten dat op de BRTN wordt gevoerd. Indien alle parlementsleden van alle fracties systematisch elke avond naar de televisie zouden kijken, hun oordeel zouden vellen over een bepaald programma en op basis daarvan vragen zouden stellen, zou men het gevaar lopen dat de omroep totaal wordt gepolitiseerd. In die omstandigheden kan er geen enkel programma meer worden gemaakt omdat men voortdurend rekening moet houden met de opvatting van eenieder.

U weet dat ik ook een kritische hou-

Van Rompuy

ding aanneem ten aanzien van sommige programma's, maar wanneer men spreekt in eigen naam en niet in naam van de fractie, is het onhoudbaar om een openbare omroep te laten functioneren onder een voortdurende terreur van vragen en opmerkingen. Op de duur wordt het niet meer mogelijk om aan programmatie te doen. Wat is uw opvatting over een omroep? Hoe moet een omroep volgens u dan functioneren?

De heer F. Van den Eynde : Indien u mij de kans geeft, zal ik u graag antwoorden.

De BRTN wordt niet gepolitiseerd door de parlementaire vragen, de BRTN is sedert jaren een volledig eenzijdig politieke zender! Bovendien schaamt men zich hierover allermintst.

In mijn talrijke vragen kan u hierover voldoende voorbeelden vinden maar ik zal u één typisch voorbeeld aanhalen. Op 28 februari 1993 bracht BRT3 een programma van één uur over extreem-rechts in Duitsland, waarbij enkele interviews werden uitgezonden, onder meer met de advocaat van Honecker, de vroegere dictator van de DDR. Sommigen van de luisteraars kunnen ook lezen. Het zal wel toevallig zijn dat de uitzending van BRT3 drie dagen eerder in extenso verscheen in het weekblad Markant, de voortzetting van het communistisch weekblad De Rode Vaan. Enkel de interviews met de Duitsers stonden niet in Markant.

Een ander voorbeeld is de discriminatie van sommige politieke partijen. Bepaalde partijen komen voortdurend aan bod terwijl andere nooit aan bod komen. Iedereen weet dat Agalev de BRTN-partij is.

Agalev is de jongste weken in elke uitzending van De Zevende Dag verschenen. Ik herinner mij dat de heer Van Rompuy, als lid van de belangrijkste partij van Vlaanderen, heeft deelgenomen aan een uitzending van De Zevende Dag, naast twee Agalev-politici.

Anderzijds heeft het Vlaams Blok

één jaar lang Actueel geanalyseerd, waaruit is gebleken dat het Vlaams Blok, de vierde partij van Vlaanderen, slechts vier maal aan bod is gekomen terwijl Agalev, veel kleiner dan het Vlaams Blok, achtentwintig maal aan bod is gekomen.

Hier verklaren dat ik door mijn vragen de BRTN politiseer, is de zaken op hun kop zetten. Ik zeg nog meer: wanneer u spreekt van terrorisme zeg ik dat het intellectueel en politiek terrorisme erin schuilt dat een openbare omroep, die in dit land haast een monopoliepositie inneemt, al jaren eenzijdig werkt. U vraagt mij hoe ik het zie. Ik antwoord daarop met een voorbeeld dat u ook kent, namelijk de BBC. Ik geeft toe dat de BBC niet de meest perfecte zender is, maar ik stel bij de BBC **nieuwsuitzendingen** toch het volgende vast. Wanneer de oppositie met een initiatief komt aandraven laat men eerst de oppositie aan het woord en dan de meerderheid. Wanneer namens de meerderheid, een minister, een initiatief neemt, zal men eerst die minister ondervragen en dan laat men de oppositie aan bod komen. Wanneer een patronale organisatie een standpunt inneemt, laat men onmiddellijk daarna ook de vakbonden aan het woord en vice versa. Dat vindt men nooit terug bij de BRTN. De twee processen die ik heb gevoerd tegen de BRTN en die ik heb gewonnen, zijn misschien een voorbeeld van die werkwijze. Ik denk in het bijzonder aan het tweede proces. De heer Geyssels veroorloofde het zich allerlei citaten van mij aan te halen. Onmiddellijk na de uitzending heb ik de BRTN telefonisch gevraagd dit recht te zetten omdat ik die bepaalde woorden nooit heb uitgesproken. Men stuurt mij echter wandelen. Ik bel dan naar de hoofdredacteur en naar de directeur-radio, alles zonder resultaat. Ik stuur dan een aangetekende brief waarop ik geen antwoord krijg. Ik heb dan, als volksvertegenwoordiger, alleen nog de kans mij te verdedigen door de BRTN voor de rechtbank te sleuren. Dat is typisch voor de politiek van deze zender.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van den Eynde, mag ik u nog een

vraag stellen. Is dat niet de taak van de raad van beheer van de BRTN? U hebt daarin toch een vertegenwoordiger, de eminente **animatie-kunstenaar** Jef Elbers.

De heer F. Van den Eynde : Ja, en hij is een van de weinigen die vertrouwd is met televisiewerk in heel die raad van bestuur.

De heer E. Van Rompuy : Ik wil hier geen kwaad spreken van Jef Elbers. Hebben wij de controlerende taak, bijvoorbeeld over programma's, niet overgedragen aan deze raad van bestuur? Ik kan als **CVP'er** systematisch alle programma's gaan bekijken, de SP kan dat ook.

De heer F. Van den Eynde : U hebt dat al gedaan, u hebt zelfs, en terecht, berekend hoeveel keren de godsdienst in de BRTN aan bod kwam.

De heer E. Van Rompuy : Dat is iets anders! Dat heeft niets met partijpolitiek te maken.

De heer F. Van den Eynde : Mijn vragen hebben ook niets te maken met partijpolitiek, maar vaak met de wijze waarop de informatie aan bod komt. U spreekt over de raad van beheer, ik moet u hier even corrigeren, het is de raad van bestuur. Ik meen dat er toch wel een verschil is tussen besturen en controleren. Een raad van bestuur moet besturen, maar ik heb mijn twijfels hierover. Ik zal straks aantonen dat die raad van bestuur regelmatig schaaft wordt gezet door bepaalde BRTN-mensen. Hij is in ieder geval verbonden met de omroep, Het is onze democratische plicht na te gaan of deze openbare omroep, die voor 70 tot 80 procent instaat voor de informatie van de kiezer in Vlaanderen, de neutraliteit die van hem wordt verwacht, respecteert.

Het gaat er hier immers niet om één politieke partij of ideologie te verdedigen, maar wel speciaal om het feit dat de burger en de kiezer in Vlaanderen zich voornamelijk via de openbare omroep informeert. Hij verwacht dan ook dat die openbare omroep zich behoorlijk van zijn taak

Van den Eynde

kwijt : met andere woorden, hij verwacht ernstige, neutrale en objectieve berichtgeving. Indien dit niet gebeurt en er dus bij de omroep een systematische eenzijdigheid wordt vastgesteld, dan is de Belgische democratie grondig ontwricht. Het is onze plicht daar als Vlaams parlement iets aan te doen.

Het staat buiten kijf dat men bij de BRTN soms een loopje neemt met die neutraliteit. Journalisten worden geacht zich ook buiten hun werkerrein enigszins gereserveerd op te stellen op politiek vlak. Als zij dat niet doen dan engageren zij het instituut als geheel, omdat zij voor de kijker het gezicht of de stem van de BRTN vertegenwoordigen. Ik zie evenwel geregeld oproepen voor allerlei politieke demonstraties of activiteiten — in het bijzonder tegen het Vlaams Blok, maar ook andere — die ondertekend zijn en waarbij tussen haakjes vermeld staat BRTN-journalist. Dit kan toch niet ! Stel u voor dat een directeur, een ambtenaar van het ministerie van financiën — die dan nog op enige specialisatie kunnen bogen — het financieel-economische programma van een bepaalde partij zou aanvallen op grond van het gezag dat hij uit zijn functie put. Men kan toch niet elke keer voor persoonlijke politieke opinies de hele omroep in zijn zog nemen ! Wij ontzeggen daarbij niemand het recht op een eigen politieke mening, maar zij moeten zich binnen de omroep neutraal opstellen en daarbuiten mogen zij hun bekendheid van het scherm niet misbruiken. In de commissie wees ik u erop hoe men het semantisch zelfs manipuleert : enerzijds is er het afschuwelijke monster van extreem-rechts en anderzijds zijn er de marxisten, leninisten en aanverwanten die voor de Chinese dictatuur opkomen — zoals de PVDA, een minuscuul partijtje waarover je op teletekst dikwijls leest — die klein links worden genoemd. Ook de keuze van de onderwerpen wijst in die richting. De Vlaamse beweging komt nog zelden aan bod in de media, maar wanneer tien mensen eender welke demonstratie organiseren die in het brede linkse kader past —

bijvoorbeeld het pseudo antiracisme of een Derde Wereld-zaakje — dan is er een overvloed aan berichtgeving. Ik verwees al eerder naar het artikel uit Markant dat in extenso door de BRTN werd overgenomen. De BRTN praat dit goed door te zeggen dat zij dit zelf niet kunnen controleren en zij niet over voldoende ruimte beschikken om op eigen kosten een journalist naar Duitsland te sturen. Zij wisten zelfs niet dat de bewuste journalist zijn verhaal aan Markant had verkocht. Wie betaalt dan : Markant, de BRTN of beide ? Daar doet men nogal vaag over.

Sommige personeelsleden van de BRTN verklaren zonder meer dat zij aan de opdrachten of de opmerkingen die zij van de raad van bestuur krijgen, hun voeten vegen. Ik geef hierbij het voorbeeld van een bekend mannelijk personeelslid dat de leden van de raad van bestuur in een interview met een populair weekblad rare kwibussen noemde. Wanneer er hierover een opmerking werd gemaakt, zou hij hebben geantwoord dat hij dit zo niet had gezegd, dat hij deze woorden niet in de mond had genomen, dat zij te zacht waren. Verder zegt hij, ik citeer : . . . en dan durven Els Witte en Cas Goossens aan Weckx vertellen dat ik gelogen heb. Einde citaat. Hieruit concludeer ik dat de mensen die aan het hoofd van dit instituut staan, worden bedrogen, of dat zij de minister en dus ook het Vlaamse parlement bedriegen.

Ook is er het voorbeeld van een mooie dame in dienst bij de BRTN die in een interview met **Panorama**-De Post zegt dat zij alle nota's die zij van haar superieuren krijgt in verband met de deontologie, naast zich neer legt.

De vraag rijst wie er bij de BRTN nog enig gezag uitoefent en wie kan garanderen dat de omroep nog min of meer volgens de voorgeschreven deontologie functioneert. Een parlementaire controle is dan ook noodzakelijk en het is goed dat er parlementaire vragen kunnen worden gesteld. Deze vragen worden echter als vervelend ervaren en de personen die zich zo graag op de democratie beroepen, zouden het stellen van deze vragen maar al te graag verbieden.

De opdracht van de BRTN is onder meer duiding geven bij het nieuws. Dit is overigens vermeld in het meerjarenplan. Volgens het reglement van de journalisten mag er geen **opiniëring** worden gegeven. Naar mijn mening wordt er door de BRTN weinig duiding en evenmin opiniëring gegeven, vaak is er echter sprake van regelrechte indoctrinatie. Het feit dat het aanbod aan duidingsprogramma's wordt uitgebreid, zou een goede zaak zijn wanneer deze duiding zou worden beperkt tot het objectief verklaren van informatie, tot het brengen van een kader waarin de informatie door het publiek beter wordt begrepen. Wanneer de informatie echter systematisch wordt ingekleurd en wanneer er aan bepaalde informatie zeer veel aandacht wordt besteed en andere informatie gewoon wordt doodgezwegen, is het beter de naakte feiten te vertellen. Waarschijnlijk is het publiek het hiermee eens. Bovendien wordt de duiding vaak gegeven met het betuttelende Agalev vingertje, wat typisch is voor de nieuwe linkse beweging.

Wij leven in een democratie, wat betekent dat de kiezer wordt geacht zelf over de gegeven informatie te kunnen oordelen, deze informatie zelf te kunnen inschatten en als het ware ook te kunnen rangschikken.

De heer E. Van Rompuy : Wat vindt u van VTM ? Vindt u dat dat vingertje daar niet bestaat ?

De heer F. Van den Eynde : Toch wel. Maar wij spreken vandaag over de BRTN.

De heer E. Van Rompuy : De journalisten komen daar misschien nog meer vanuit linkse huize.

De heer F. Van den Eynde : Zij komen van de BRTN.

De heer E. Van Rompuy : Vanuit De Morgen enzovoort.

De heer F. Van den Eynde : Ik vind de VTM niet goed, maar momenteel spreken wij over de BRTN. Voor de VTM betaalt de Vlaming geen frank belastingen. Met de VTM heeft hij dus geen contract. De BRTN wordt wel betaald met de belastingen van iedereen.

De heer E. Van Rompuy : Is de VTM objectief ?

De heer F. Van den Eynde : Neen de VTM is niet objectief, maar die is hier nu niet aan de orde. Als belastingbetaler mogen wij op één punt toch meer verwachten van de BRTN als van VTM. Wij mogen van de BRTN objectiviteit verwachten en eisen.

De heer E. Van Rompuy : Wij mogen dus niet ingaan tegen bepaalde uitspraken of stellingen van de VTM die niet stroken met de objectiviteit of met de deontologie. Hebt u daartegen als Vlaams Blok geen bezwaren ?

De heer F. Van den Eynde : Als Vlaams-nationalist heb ik bezwaren tegen de VTM. Die is hier echter niet aan bod.

De heer E. Van Rompuy : Is het volgens u mogelijk een berichtgeving neutraal te maken ?

De heer F. Van den Eynde : Ik heb u het voorbeeld van de BBC gegeven.

De heer E. Van Rompuy : Denkt u dat u daar aan bod gaat komen met uw racistische stellingen ?

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer Van Rompuy, wilt u uw woorden terugnemen ? U bent hier aan het provoceren. U weet zeer goed dat wij niet racistisch zijn en dat dit een strafrechterlijk begrip is. U kan mij daarvan niet zo maar beschuldigen. U hebt de wet tegen het racisme goedgekeurd. Wees dan consequent en beschuldig iemand niet van een misdrijf wanneer hij daarvoor niet werd veroordeeld.

Mevrouw M. Aelvoet : Dat is het vingertje waarvan u sprak.

De heer F. Van den Eynde : Voor mij is dat geen vingertje maar wel een hele vinger. Mevrouw, u verdient de nobelprijs voor de originaliteit. U steekt de rechterarm omhoog in plaats van het kleine vingertje. Ik feliciteer u voor uw originaliteit.

Mijnheer Geysels, in feite bent u een merkwaardig man. Mocht het nazis-

me niet hebben bestaan, men zou het voor u hebben moeten uitvinden want dan zou u er nog zestig jaar lang hebben kunnen op kafferen. Als u dan toch tegen de dictatuur zijt, dan moet u het zijn tegen deze van nu. Dat is belangrijk. Ik denk hierbij aan uw vriendjes uit rood China of uit Cuba. **(Gelach op vele banken)**

Duiding kan slechts wanneer zij past in een volledige objectiviteit. Momenteel geeft de BRTN onder geen enkele vorm een garantie dat zij zich eindelijk aan die objectiviteit wil houden. Ik kan die zender dan ook alleen maar benaderen met de vertaling die Antoon Van Wilderode, die nog voor enkele dagen door de Vlaamse Raad werd gehuldigd, ooit aan het letterwoord BRT gaf, namelijk bekrompen, rood en tendentius. Toen hij die uitspraak deed was er nog geen BRTN. De N vertaal ik met het woordje nefast. Wat het Vlaams Blok betreft, is die N ook de N van neen tegen het meerjarenplan. **(Applaus bij het VB)**

De voorzitter : De heer Geens heeft het woord.

De heer G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het huidige vijfjarenplan van de BRTN is ongetwijfeld een vooruitgang ten opzichte van de vorige editie. Wij komen tot een rollend meerjarenplan dat elk jaar wordt vastgelegd voor de komende vijf jaar. Herhaaldelijk werd trouwens onderstreept dat dit een goed werkinstrument is.

Ik zal niet ingaan op de culturele rol van het emissieinstituut — anderen hebben dit reeds voor mij gedaan — en de daarmee verband houdende programmatie. Wel zou ik wat dieper willen ingaan op de budgettaire aspecten.

Ik had daaromtrent vier bemerkingen.

Ten eerste, in financiële termen is dit eigenlijk geen vijfjarenplan. Er is onder meer geen programmatie van de investeringen, ze vormen daarentegen een aparte post. Destijds heb ik aan de BRT gesuggereerd om een

investeringsfonds op te richten. In dit vijfjarenplan vormen de investeringen echter een restpost. Indien men voor alle andere uitgaven niet toekomt met de dotatie en de eigen inkomsten — die trouwens heel klein zijn — dan onttrekt men dit geld aan de investeringsdotatie. Ik heb tegen de delegatie van de BRTN gezegd dat men op die manier een magnifiek kader creëert maar binnen vijf of tien jaar met volledig verouderde uitrusting zal zitten. Ontwikkeling is van die aard dat men vlug moet investeren.

Persoonlijk ben ik van mening dat er in Vlaanderen wel plaats is voor twee zenders, de openbare en de vrije zender. Wij hebben echter geen geld, noch op het budget noch uit de reclame, voor twee moderne investeringsparken. Ik heb destijds gesuggereerd dat de nieuwe zender, VTM, samen met de BRTN een afspraak zou maken voor de oprichting van een aparte maatschappij waarin ze beiden zouden participeren en die de zware infrastructuur zou tot stand brengen die men dan met een systeem van time-sharing kan gebruiken. Op die manier krijgt men een veel rationeler gebruik — weliswaar met enige technische moeilijkheden, die echter kunnen worden opgelost — van een uitrusting die altijd up-to-date is. Dit lijkt mij toch een rationele oplossing.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter van de Vlaamse Executieve, sta mij toe u zo aan te spreken.

De heer G. Geens : U spreekt nog over het Oud Testament.

De heer P. Van Grembergen : Ik geef u gelijk in uw benadering maar zou ze graag toch enigszins verruimen. De idee die u oppert, is heel goed maar zou op verschillende terreinen kunnen worden toegepast. Dit zou trouwens voor een flinke besparing kunnen zorgen. Op het vlak van het onderwijs doet zich eenzelfde situatie voor met investeringen die zouden kunnen worden gebruikt door de verschillende netten. Ik denk

Van Grembergen

hier dan onder meer aan de sportinfrastructuur .

Mocht uw idee, zowel bij de BRTN als bij de VTM als in andere mid-dens, consequent uitgevoerd worden, zou Vlaanderen haar geld aan heel wat andere opdrachten kunnen besteden.

De heer G. Geens : Ik heb dit idee opnieuw gelanceerd opdat het zijn weg zou gaan en omdat ik ervan overtuigd ben dat wij, in de toekomst, voor deze optie zullen moeten kiezen.

Men kan in de openbare omroep niet jaarlijks 1 tot 2 miljard frank blijven investeren om up to date te blijven en terzelfdertijd lopende uitgaven vaststellen aan de huidige orde van grootte. De lopende uitgaven blijken bovendien sacrosanct te zijn dan de investeringsuitgaven.

Ten tweede, in de regeling is de dotatie gelijk aan een vast percentage, namelijk 51,5 percent, van het totaal van het in de Vlaamse Gemeenschap geïnde kijk-en luistergeld.

Met Vlaamse Gemeenschap bedoelt men het ganse geografische gebied Vlaanderen en twintig percent van de inkomsten van Brussel.

Ik herinner mij dat ik bij de onderhandelingen over deze twintig percent, het zogenaamde Katharina-akkoord, heel wat kritiek te verwerken heb gekregen.

Per slot van rekening is deze regeling nog niet zo slecht : het percentage stemmen die de Vlaamse kieslijsten bij de verkiezingen behalen, ligt immers nog steeds onder de twintig percent.

Toen de regeling werd afgesloten waarbij 51,5 percent van het kijk- en luistergeld als dotatie aan de BRTN zou worden toegestaan, heb ik gezegd dat het pour le meilleur et pour le pire was. De raad van bestuur aanvaardde deze regeling en was zich ook van de risico's bewust. Het risico bestond erin dat men voor een bepaald jaar minder ontvangsten zou

krijgen. De raad van bestuur moet zorgen dat er reserves opgebouwd worden en dat dergelijke schokken door een planning op lange termijn opgevangen worden.

Ik betreur dat men maatregelen getroffen heeft om aan deze regeling te ontsnappen. Op die manier heeft men inbreuk gepleegd op de financiële verantwoordelijkheid. Gedane zaken nemen echter geen keer.

Ik stel vast dat de personeelsuitgaven tweemaal geïndexeerd werden : de dotatie werd geïndexeerd en men past een personeelsindex toe.

Vermits men deze situatie zo heldhaftig verdedigt, ben ik van mening dat de BRTN het debat over de programmering en de culturele taak van de openbare omroep met een grote krampachtigheid voert.

Ik heb aandachtig geluisterd naar de verschillende tussenkomsten waarvan het budget telkens opnieuw het leitmotiv was. Het tegenovergestelde zou heel wat logischer zijn en meteen ook een aanzet zijn voor een duidelijke politiek.

Het krampachtig debat wordt bovendien nog beheerst door de angst voor de kijkcijfers.

Ik heb een citaat uit La Libre Belgique in verband met de kijk- en luistercijfers voorgelezen. Wij moeten er altijd aan denken maar ze mogen voor een openbare omroep geen obsessie worden. Dat is niet determinerend. Een instituut zoals de BRTN is in de allereerste plaats een cultuurinstituut. De minister van Cultuur weet zeer goed dat de helft van zijn begroting voor Cultuur naar dat grote cultuurinstituut, de BRTN, gaat.

Wij in Vlaanderen vragen dan ook dat het een culturele instelling zou zijn. Wanneer ik dat echter bekijk, dan heb ik vaak de indruk dat men de cultuur afbreekt. Het is mogelijk dat anderen er een andere mening over hebben, maar er zijn toch aantal zaken waarover iedereen het zal eens zijn dat het niet op een openbare omroep, en zeker niet op een tweede net, moet komen. Is er een tweede net om de hele avond voetbal te ge-

ven ? Ik zie ook graag voetbal, maar u kunt die match op verschillende zenders drie tot vier maal zien. Dat is zeker het geval voor internationale wedstrijden. U zult dan misschien geen commentaar hebben, maar u kijkt beter zonder de commentaar te horen want zo kunt u een eigen opinie vormen. Ik denk ook aan films die met moeite volk naar de bioscoop kunnen trekken en die worden uitgezonden. Dat is niet de opdracht van de BRTN. Dat maakt deel uit van die krampachtigheid die beheerst wordt door de niet-flexibiliteit van de uitgaven — omdat in alle omstandigheden voorrang aan de personeelsuitgaven wordt gegeven — en door de schrik voor de kijkcijfers.

Ik heb aan de leiding van de BRTN een vraag gesteld in verband met het pensioenfonds van het personeel. Er is daar eigenlijk geen pensioenfonds in de echte zin van het woord. Er is een kas gespijsd door de bijdragen van weduwen en wezen, de cijfers staan in de bijlage, en het instituut draagt daartoe bij.

Ik had echter ook gevraagd wat de evolutie van de pensioenlasten was. Immers, met het personeel dat daar momenteel aanwezig is kan men gemakkelijk de ontwikkeling van de pensioenlasten voor de eerstvolgende jaren berekenen, althans in bepaalde hypothesen. Wij hebben die gegevens niet gekregen. In feite is het een repartitiestelsel. Men kan gemakkelijk zeggen dat de Staat dat ook niet heeft en dat is juist. Het is trouwens een van onze miseries.

In Nederland heeft men geen repartitie- maar een kapitalisatiestelsel voor de pensioenen. Wij hebben dat niet. Het gevolg daarvan is dat wij dat bestendig uit de lopende ontvangsten moeten financieren. Bovendien hebben wij ook geen grote kapitalen verenigd waarmee andere dingen kunnen worden gedaan. Brussel wordt toch door Nederlandse en Engelse levensverzekeringsmaatschappijen opgekocht. Dat is natuurlijk een heel andere optiek. Een instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid, een eigen budget en eigen financiële mid-delen — de eigen produkties vertegenwoordigen nog niet een duizend-

Geens

ste van de ontvangsten van de BRTN — zou toch een kapitalisatiesysteem kunnen invoeren en niet het repartitiestelsel, een andere naam kunt er niet aan geven, aanwenden.

Ik stel vast dat daarin een dekkingscoëfficiënt is verwerkt. Ik weet niet precies wat dat is. Het staat er niet bij vermeld. Ik denk dat het gaat over wat de BRTN zelf betaalt om de pensioenen te betalen. Het overige bedrag komt uit de kas voor weduwen en wezen. Misschien is het ook andersom. Ik weet het niet. Men heeft mij nadien nog getelefoneerd om te vragen wat ik precies wou. Ik heb dat uitvoerig uiteengezet maar ik vind dat er niet in terug.

Mijnheer de voorzitter, een laatste opmerking.

De toestand die in Vlaanderen heerst, is niet fair. Toen VTM werd opgericht, zijn wij uitgegaan van de idee dat enerzijds de vrije zender het monopolie kreeg van de reclame, en anderzijds de openbare omroep door de overheid diende te worden gefinancierd.

Dit uitgangspunt zou waarschijnlijk geen moeilijkheden opleveren indien er een eenduidige definitie bestond over reclame. Dit begrip is echter verschillend naargelang het woordenboek dat men raadpleegt. Ter zake verkeert men in een grijze zone. Inderdaad, soms is er sprake van sponsoring, co-sponsoring, co-financiering enzovoort, maar gaat het in dit geval om reclame ?

Ik stel alleen vast dat op die manier enorm veel betwistingen ontstaan tussen de twee zenders. In het desbetreffend decreet werd wel een rechte lijn getrokken, maar langzaam is die beginnen kronkelen, wat tot allerlei discussie aanleiding geeft en de sfeer verziekt tussen het officiële en het privé instituut terwijl, zoals ik daarstraks heb gezegd, zij eigenlijk qua programmatie een Siamese tweeling zouden moeten zijn. Afspraken zouden kunnen worden gemaakt, en elk instituut zou zijn eigen weg kunnen gaan. Men moet bijvoorbeeld el-

kaar niet beconcurreren om het uitzendrecht van buitenlandse voetbalwedstrijden te kopen. Indien de ene zender een paar miljoen frank meer biedt, wie is daarvan dan uiteindelijk de beneficiarius ? Dit alles veronderstelt dat een aantal zaken worden opgeklaard en duidelijke lijnen worden getrokken. Zonder ingrijpen, zal de grijze zone alsnog groter worden en zullen wij tot in den treure steeds opnieuw dezelfde liedjes moeten herhalen, omdat wij niet de moed hebben gehad deze zaak correct en ordentelijk te regelen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil even ingaan op wat de heer Geens daarstraks heeft gezegd met betrekking tot de schemerzone ; hij is ook beducht voor het groter worden ervan.

Collega Geens, ik denk dat de Vlaamse regering ook door uw toedoen verantwoordelijk is voor de schemerzone. De decreetgever, de meerderheid in deze Raad, heeft u destijds daarin gevolgd. Men heeft aan beide omroepen als het ware tal van mogelijkheden gegeven om die schemerzone te exploiteren. Er werd zelfs jaren getreuzeld om de Raad voor Reclame en Sponsoring op Radio en Televisie operationeel te maken, zodat er geen neutrale deskundige instantie bestond die de wet kon interpreteren. Het was ook onder uw leiding niet anders. Ook toen is er niets gebeurd inzake de totstandbrenging van dit controleorgaan.

De heer G. Geens : Het was inderdaad onder mijn leiding, en bijgevolg neem ik daarvoor ook de verantwoordelijkheid. Ik heb daar geen enkele moeite mee. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat het niet de beste beslissing was die ik toen heb gedekt. Maar ook de voogdijminister beschikt over een grote autonomie. Ik ben nooit tussengekomen inzake voogdij. Ik ging er inderdaad van uit dat een minister zijn eigen verantwoordelijkheid had. Er gebeurden bepaalde zaken bij de BRTN die,

wanneer ik voogdijminister ware geweest, een ministerieel veto zouden hebben gekregen.

De heer H. Van Dienderen : Dat is een eerlijke bekentenis.

Eerst en vooral biedt het decreet achterpoortjes en vervolgens had de voogdijminister moeten optreden, wat hij jammer genoeg niet deed. Dat meen ik te hebben begrepen uit wat u zei, mijnheer Geens.

Mijnheer de voorzitter, de groenen zijn van mening dat de BRTN bij de programmering rekening moet houden met de bonte culturele en sociale verscheidenheid van heel Vlaanderen. Daarom is voor ons het behoud en de verdere profilering van twee televisiezenders en van een aantal radionetten aangewezen.

Verder zijn wij voorstanders van een publiek-strategie die tracht de hele Vlaamse bevolking te ontspannen, weliswaar niet iedereen op hetzelfde ogenblik, maar wel volgens het BBC-principe : all of the people some of the time. Dit betekent dus een gemengde programmering voor grotere en kleinere groepen, zonder toe te geven aan de dictatuur van de smaakloze grootste gemene deler. Voor elk van die programma's moet worden gestreefd naar de hoogste kwaliteit, ook voor degene die gemakkelijk zijn en die vallen onder de opdracht ontspanning.

Deze principiële visie wordt gedeeld door de verantwoordelijken van de BRTN. Inderdaad, volgens voorzitter Witte moeten alle groepen van de samenleving hun gading vinden bij de publieke omroep. Administrateur generaal Cas Goossens voegde er trouwens aan toe dat een publieke omroep zonder publiek geen publieke omroep meer is. Dat klopt. Jan Ceuleers heeft dit nog gepreciseerd wat de televisie betreft en hield een sterk pleidooi voor de uitbouw van een volwaardig tweede televisienet met de duidingsrubriek als locomotief.

Mijnheer de minister, in dat verband ben ik het eens met de heer Van Mechelen wanneer hij zei dat indien enkel het duidingsprogramma de locomotief vormt op de tweede zender,

Van Dienderen

dit wel eens tot gevolg zou kunnen hebben dat zowel middelen als talent worden weggegooid. In dat geval zou het jammer zijn dit programma te ontnemen aan TV1.

Het duidingsprogramma heeft behoefte aan een goede omkadering en aan publiektrekkers, zowel ervoor als erna. Mocht men dit niet kunnen garanderen, dan moet men over de doorvoering ervan nog eens goed nadenken. Heel wat programmamakers en journalisten bij de BRT staan hier tegenover trouwens vrij sceptisch.

Wij steunen de optie om een volwaardig tweede televisienet te vormen. Dit houdt evenwel een breuk met het verleden in. Tijdens het Vlaams congres over **communicatie**-wetenschappen in de lente van 1991 werd trouwens duidelijk gezegd dat TV1 steeds meer de populaire toer opgaat onder invloed van de concurrentie van VTM, maar dat TV2 meer en meer een cultureel getto wordt. Volgens de BRTN-leiding is dit een niet gewenste ontwikkeling. Wij zijn

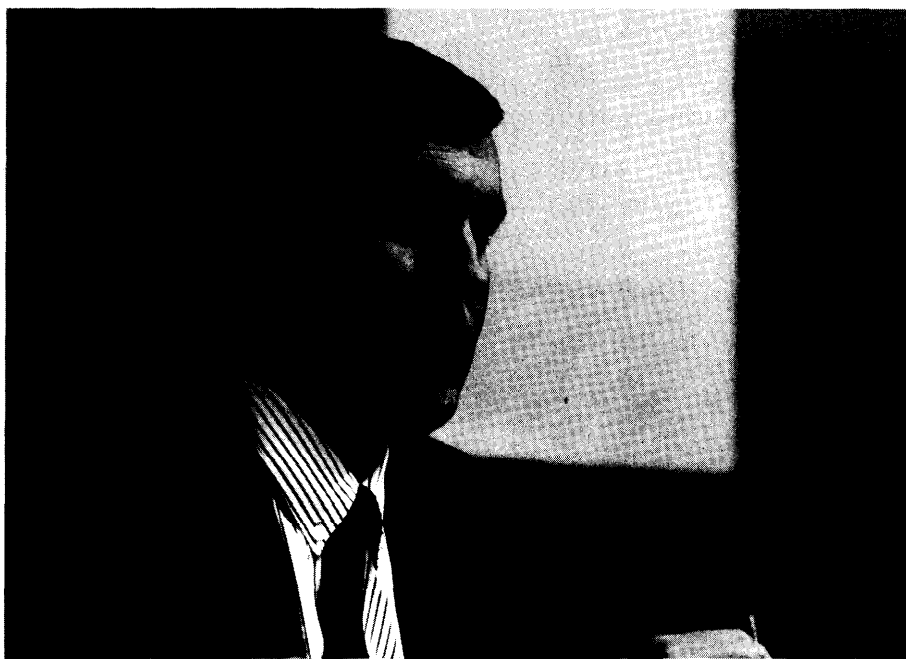
het daarmee eens, maar twijfelen eraan of een duidingsprogramma op TV2 de oplossing zal zijn om uit dat getto te geraken. Volgens ons neemt de BRTN ter zake een ernstig risico.

Dat de investeringen werden teruggeschroefd, is een algemene vaststelling. De middelen moeten beschikbaar blijven om programma's tot stand te brengen.

Maar als de meerderheid in de Vlaamse Raad de openbare omroep in een keurslijf dwingt en de investeringen doet terugschroeven, dan moet men niet verbaasd zijn over de gevolgen daarvan. Is men wel verbaasd, dan is men hypocriet.

Willen de leden van de meerderheid dat de instructieve omroep, de schooluitzendingen, de wereldomroep, het koor en het orkest worden afgeschaft? Dit zijn toch allemaal initiatieven die velen hier in de Raad terecht waardevol noemen. Deze dingen worden niet door VTM gebracht. Als de openbare en de commerciële omroep met elkaar vergeleken worden, moet men daar **uitdruk-**

kelijk rekening mee houden. Als men investeringen wil en een goede TV2, moet men de nodige financiële middelen ter beschikking stellen. De omroepindex kwam zoëven in het verslag al aan bod. Wij vinden dit een logische financieringsmethode. Men moet nu eenmaal rekening houden met de specifieke kosten waarmee de omroep wordt geconfronteerd. Er is op financieel gebied één troost. De minister heeft in de commissie gezegd dat de aanvullende dotatie verworven is vanaf het ogenblik dat het meerjarenprogramma door de Vlaamse Raad wordt aanvaard en dat er geen tussentijdse nieuwe voorwaarden kunnen worden geformuleerd. Die zekerheid heeft de BRTN dan toch al. Dit keurslijf leidt echter tot het terugschroeven van de investeringen. Dit kan tot gevolg hebben dat men de trein van de digitale radio en de hoge-definitietelevisie gaat missen. Het heeft in elk geval nu reeds tot gevolg dat de eigen producties met 7 percent naar beneden moeten gaan. Anderen gaan daar nogal licht over, collega De Clerck had het in dit verband over het voortkabbelende beleid. Dit is echter een ernstige terugval. Men schernt ermee dat men de fictie heeft kunnen redden, die naast het nieuws de tweede prioriteit wordt. Als men het aandeel van de fictie in het meerjarenprogramma gaat bekijken, blijkt dat 1,9 percent te zijn. Dat is beschamend weinig. De collega's die voor meer fictie pleiten, moeten toch weten dat de aanpassing van de film Daens voor televisie 18 miljoen frank per uur kost en dat fictie gemiddeld 10 miljoen frank per uur kost. En de BRTN heeft maar 1,1 miljoen frank per televisie-uur. Daarmee kan men niet veel uren fictie maken, als men tenminste vasthoudt aan die 5.000 uren per jaar. En men moet daaraan vasthouden om het publiek te kunnen aanspreken. Volgens het adagium van de BBC moet men het brede publiek op een gevarieerde manier proberen aan te spreken. Het aandeel van de fictie in de publieke omroep moet kunnen worden verhoogd, maar dan moet men een budget geven waarmee dit mogelijk is. De BRTN krijgt maar de helft van het kijk- en luistergeld. Als dit volledig aan het radio en televisie. In Vlaanderen werd besteed, zo-

VLD-Kamerlid Dirk Van Mechelen kante zich tegen het ingediende meerjarenplan van de BRTN voor de periode 1994-1998

Van Dienderen

wel aan de BRTN als aan de regionale televisie en de lokale radio's, zou het mogelijk zijn om de eigen productie op een behoorlijk niveau te houden en het aanbod aan fictie gevoelig te verhogen. Zo geeft men niet alleen een impuls aan de eigen programmamakers, maar ook aan de producenten van beeldcultuur in Vlaanderen in het algemeen. In de commissie heeft Jan Ceuleers erop gewezen dat de Amerikaanse producties heel wat goedkoper zijn dan de Vlaamse en de Europese.

Met de ter beschikking gestelde middelen moeten wij vrezen dat men nog meer Amerikaanse pulp zal aanschaffen.

In de commissie heeft men heftig gereageerd op het geweld in de vele films en de bedenkelijke kwaliteit van sommige programma's. Ik wijs er echter op dat men nu eenmaal hele pakketten moet aankopen en daarin zitten pulp, geweld en minderwaardige kwaliteit.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer Van Dienderen, het zal u misschien verbazen, maar ik kan uw verklaring over die pulp volledig onderschrijven.

Ik suggereer u om de invoering van een ecotaks op Amerikaanse pulp te overwegen.

De heer H. Van Dienderen : Daarover kan worden nagedacht. Een fundamentele aanpak van het probleem is echter dat men de BRTN het grootste gedeelte van de bijdrage die men van de burgers vraagt via het kijk- en luistergeld, zou moeten geven. De helft ervan gaat nu naar andere doeleinden. De groenen blijven dit bedrog en misleiding van de bevolking noemen. Als er een kloof is tussen de overheid, de politiek en de burger, dan zitten dergelijke technieken er voor iets tussen.

De groenen zullen zich bij de stemming over het meerjarenplan onthouden omdat wij, hoewel wij akkoord gaan met de achterliggende filosofie om een gemengd programma aan grotere en kleinere groepen publiek

aan te bieden, onze twijfels hebben over de haalbaarheid van die doelstelling en over sommige keuzes die de BRTN in dit meerjarenplan heeft ingeschreven. De voornaamste verklaring voor onze twijfels is precies het budgettaire keurslijf waarin de meerderheid de BRTN dwingt. Wanneer binnenkort de begroting ter stemming ligt, zullen wij daar vastbesloten neen tegen zeggen.

Mijnheer de minister, ik heb wel nog drie concrete vragen.

Ten eerste, in de commissie heeft de administrateur-generaal een noodkreet geslaakt en verklaard dat de BRTN alleen het zeer waardevolle Flageygebouw niet kan redden. Hoe ver staat het met de oplossing van dit probleem ?

Ten tweede heeft hij de commissieleden verzekerd niet meer in de schemerzone van de reclamewetgeving te willen werken. Ik verzoek u dringend daarop nauwlettend toe te zien.

Ten derde, ook de pax media is tijdens het debat in de commissie aan bod geweest. Blijkbaar zal men in de toekomst nog meer in de grijze zone werken, want, zoals de heer Geens toelichtte, nu wordt ook privé-sponsoring voor de BRTN mogelijk. In ruil daarvoor krijgt ook de VTM wat, namelijk de toestemming om kinder-reclame uit te zenden, hoewel de Mediaraad hier sterk tegen gekant is en het Amerikaanse congres recent een veel stringenter beleid ter zake is gaan voeren, vooral nadat uit onderzoek was gebleken hoe de producenten van kinder-reclame er een handje van weg hadden om de gewone programma's met reclame te verweven, zodanig dat de kinderen het onderscheid niet meer kunnen maken. Die mogelijkheid scheidt men nu voor de VTM, alleen om de BRTN met nog wat meer reclamegelden uit privé-sponsoring te kunnen bedruipen.

Media-journalist Huib De Jonghe heeft onlangs nog geschreven in De Standaard dat de beleidswereld zijn sterkste talent heeft getoond in het vervlechten van de cultuur en de commercie. Ik stel vast dat de BRTN

in dat bedje alsmear zieker wordt. Maar dat is niet de verantwoordelijkheid van de journalisten of de programmamakers of de top van de openbare omroep, de zogenaamde bestuurders, maar van de Vlaamse regering en van de meerderheid in de Vlaamse Raad.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zie dat het uur gevorderd is en dat heel wat collega's na bijzonder interessante tussenkomsten reeds zijn vertrokken. Gelukkig zijn er nog een aantal. Ik zal mij aanpassen aan dat gevorderde uur. Ik verheug mij er wel over dat wij na een goede hearing en na een daaruit voortgevloeide discussie in de commissie, vandaag, wat dieper op de zaak zijn kunnen ingaan. Dit gebeurde via een debat dat in de commissie minder kon worden gevoerd. Hieruit kwamen een aantal zaken naar voren die het mogelijk zullen maken bij de bespreking van de aanstaande begroting en bij de nieuwe rectificatie van het vijfjarenplan volgend jaar, zoals in het decreet bepaald, dieper in te gaan op deze belangrijke materie. Ik zal dus iets algemener blijven, ook gelet op het gevorderde uur.

Ik bedank uiteraard de heer Bartholomeeussen voor het uitstekende schriftelijke en mondelinge verslag. Namens de Vlaamse regering kan ik het volgende poneren. Het meerjarenplan 1994-1998 dat de BRTN heeft voorgelegd, bevat zoals voorgescreven door het decreet van 27 maart 1991 de vooruitzichten inzake de uitzendingen van radio en televisie, de behoeften inzake personeel, infrastructuur en financiën, en licht het programmabeleid van de BRTN deze keer toch wel uitvoerig toe.

Zoals de verslaggever en andere sprekers, onder meer de heer De Clerck, reeds hebben gezegd, ben ook ik van oordeel dat het meerjarenplan voor de eerste keer een goed document is. Ik sluit mij aan bij de krachtlijnen van het plan, namelijk het verder werken aan een krachtige openbare omroep, het blijven garan-

Weckx

deren van de huidige dienstverlening aan een zo ruim mogelijk kijk- en luisterpubliek met volledige voorrang voor de eigen programma's en met, waar mogelijk, verbetering en vernieuwing.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, u zegt : . . . met voorrang voor eigen programma's. U hebt uit het meerjarenplan toch kunnen opmaken dat de BRTN als gevolg van de budgetten die u voor de openbare omroep uittrekt, zeven percent van die eigen programma's moet schrappen, dat zij zeven percent meer moet gaan aankopen in het buitenland, vooral dan in het goedkoopste buitenland : de Verenigde Staten van Amerika ?

Minister H. Weckx : Ik heb gezegd dat ik het kort zou houden en dan bestaat natuurlijk het gevaar verkeerdt te worden begrepen wanneer men bepaalde uitdrukkingen gebruikt. Wanneer ik spreek over eigen programma's, bedoel ik ook dat de BRTN een belangrijke rol vervult in het aankopen van ook Nederlandstalige producties. Zoals uit de discussie duidelijk is gebleken, is het niet altijd nodig dat de BRTN zelf op een creatieve manier voor fictie zorgt, hoe graag ik dat ook zou zien gebeuren ; de BRTN kan ook fictie-programma's aankopen bij de Vlaamse media-industrie, wat zij trouwens al doet. Het enige probleem dat daar bestaat, is dat die media-industrie nog niet voldoende is ontwikkeld. Dat heeft ook met centen en met produktiekosten te maken. Die laatste liggen tamelijk hoog, dat weet u ook. Wij hopen in de komende maanden via een decreet dat wij samen met minister-president Van den Brande zullen indienen, te komen tot een produktiefonds waarmee wij ook die Vlaamse media-industrie de nodige impulsen zullen kunnen geven. De BRTN zal dan nog meer dan in het verleden het geval was, kunnen aankopen bij de Vlaamse media-industrie. Wanneer ik sprak van inderdaad alleen maar eigen productie, bedoelde ik dat in de ruimste betekenis van het woord.

Gesteund door een kijkersonderzoek of een marktonderzoek heeft de BRTN nu ook zijn televisieprogrammatie voor de volgende jaren voorbereid. Inderdaad, mijnheer Van Mechelen, tijdens de hearing hebben wij daarover gepraat en u hebt toen uitdrukkelijk gevraagd om inzage van dit marktonderzoek te krijgen. Ik heb op mijn beurt mijn duit in het zakje gedaan. U hebt gehoord dat de voorzitter van de BRTN dit ook heeft toegezegd. U hebt inderdaad gevraagd dat dit aan het verslag zou worden toegevoegd. Het lijkt mij echter beter daarrond aan de hand van de documenten en van de verslagen van de besprekingen in de raad van bestuur daarover eens een gesprek te hebben of een nieuwe discussie met de top van de BRTN, juist zoals wij dit destijds voor Radio Donna hebben gedaan.

Dit marktonderzoek lijkt mij belangrijk genoeg om er een bespreking aan te besteden in de commissie en van mijn kant zal ik er blijven op aandringen opdat deze discussie plaats zou vinden en ik vermoed dat de voorzitter van de commissie tegen een grondige bespreking geen bezwaar heeft.

Voor mij wijst het onderzoek uit dat twee televisienetten, elk met een eigen profiel en een gediversifieerd taalaanbod noodzakelijk zijn voor de openbare omroep. Mijnheer Van Mechelen, ik besef dat we ter zake niet op dezelfde golf lengte zitten. De BRTN heeft geopteerd voor twee zenders en in de gegeven omstandigheden staat de Vlaamse regering achter deze optie. De keuze van één net aangevuld met een soort evenementennet, zou binnen de kortste keren leiden tot een gettozender voor doelgroepen waarbij dan de vraag zal rijzen of de overheid dit soort zender moet subsidiëren. Het debat wordt vandaag zeker niet gesloten, maar ik blijf erbij dat de BRTN haar opdracht het best kan vervullen via twee zenders zoals nu opgevat in het meerjarenplan.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de minister, u mag er geen kari-

katuur van maken. De BRTN heeft niet genoeg personeel en niet genoeg middelen voor een kwalitatieve programmatie op twee netten. Aangezien er dringender noden zijn, moeten wij geen twee netten financieren. Daarom verkiezen wij een volwaardige programmatie voor één net en wij willen ons daarbij richten op bepaalde doelgroepen die we tot nog toe niet bereiken. Naast die éne zender willen wij wel een uitwijkmogelijkheid, geen evenementenzender, voor bepaalde belangrijke evenementen, bijvoorbeeld belangrijke sportwedstrijden zoals een Wereldbeker, de Olympische Spelen. Dergelijke zaken op het eerste net programmeren, leidt tot overaanbod. Zo programmeert VTM praktisch geen voetbalwedstrijden omdat dit afbreuk zou doen aan het eigen imago. Ik bedoel maar dat je in een aanvullend net niet meer geld moet steken dan noodzakelijk, maar een aanvullend net biedt wel de mogelijkheid tot een goede programmatie op het eerste net. Mijnheer de minister, wat het duidingsprogramma op TV 2 betreft, kan ik u nu al zeggen dat dit zal verzuipen in de anonimiteit. Zoiets kunt u als minister van Cultuur, verantwoordelijk voor de informatiefunctie van de BRTN, best vermijden. En als u niet wil dat we tegenstemmen, kunt u het meerjarenplan dus best uitstellen.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Mechelen, we zullen elkaar vandaag niet overtuigen, maar ik blijf erbij dat als je wil dat je omroep een blijvende relatie opbouwt met de kijker op informatief, op cultureel, op artistiek en op vormend vlak je twee zenders nodig hebt en een minimum van 5.000 uitzendingen. Maar goed, dit debat is niet afgesloten en wij zullen jaarlijks bij de bijsturing van het vijfjarenplan de gelegenheid hebben verder in te gaan op dit probleem.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, ik ben het met u eens wanneer u zegt dat er 5.000 uren nodig zijn om die veelzijdige opdracht uit te voeren, maar tegelijkertijd ben ik het eens met de heer Van

Van Dienderen

Mechelen, die beweert dat het onmogelijk is om dit waar te maken met de geboden middelen. Mijn conclusie verschilt echter van die van hem. Ik stel voor om een groter deel van het kijken luistergeld aan de openbare omroep af te staan om hen de mogelijkheid te geven zijn veelvuldige opdracht waar te maken.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Dienderen, wij zouden hieraan een volledig nieuw debat kunnen besteden.

Geaffecteerde ontvangsten in de cultuur kunnen er echter toe leiden dat de uitgavenbegroting voor de cultuur vermindert in vergelijking met de huidige toestand. Indien men alle ontvangsten zou affecteren in verhouding tot de eventuele uitgaven, zal de cultuurbegroting hiervan onvermijdelijk het slachtoffer worden.

Ik blijf erbij dat de gemengde financiering voor de openbare omroep moet blijven bestaan, hoewel er in dit verband ook meningsverschillen zijn. De BBC, die altijd als voorbeeld gold van een oproep die werkt met een dotatie van de regering, werkt nu eveneens met een systeem van gemengde financiering. Wij mogen niet denken dat wij altijd de wijsheid in pacht hebben, maar af en toe kijken wat er zich in de ons omringende landen afspeelt.

Met een dotatie die vandaag 7,3 miljard frank bedraagt en die over enkele jaren meer dan 8 miljard frank zal belopen, moet men in staat zijn om als openbare omroep 5.000 uren goede televisie te produceren.

Er werd gevraagd om de besprekingen die werden aangevangen met de BRTN en met de VTM, voort te zetten. Er werden tien vergaderingen gehouden, die elk twee uur hebben geduurd. Wij hebben dus twintig uur met elkaar gepraat. Er is een toenadering tot stand gebracht tussen de verantwoordelijken van beide instellingen omdat zij zich ervan bewust zijn dat zij dringend afspraken moeten maken indien zij zich willen doen gelden op Europees vlak. De hoogste

verantwoordelijken van de beide zenders zetten inmiddels het overleg voort om na te gaan op welke manier zij het behandelen van de grijze zones verder kunnen beperken. Ik heb mij ertoe verbonden om wettelijke maatregelen te treffen ten gevolge van de besprekingen die werden gevoerd met de BRTN en de VTM. Ik zal aan de Vlaamse Raad voorstellen om de sponsoring voor beide zenders uit te breiden, zodat zij zich kunnen wenden tot de privé-sector, de openbare en de gemengde sector. Dit was één van de moeilijkheden die waren ontstaan naar aanleiding van allerlei gebeurtenissen die zowel bij de BRTN als bij de VTM hebben plaatsgevonden en waarvan niet altijd duidelijk was of het een overtreding van de regelgeving betrof. Wij zullen deze regelgeving verbeteren en verduidelijken en proberen een aantal grijze zones uit de regelgeving zelfs te verwijderen.

Tijdens de besprekingen werd in aanwezigheid van de verantwoordelijken van beide zenders voorgesteld om de vijf-minutenregel voor de kinderprogramma's te doen vervallen. Zo zou de mogelijkheid ontstaan om vóór en na kinderprogramma's aan sponsoring of aan reclame te doen.

U weet trouwens dat België het enige land is in Europa dat deze regel heeft. Wij worden thans geconfronteerd met een klacht bij de Europese Commissie onder meer in verband met die vijf-minutenregeling. Ik heb mij dus geëngageerd ten opzichte van de twee zenders tot het uitzuiveren van de regelgeving en tot het nemen van een aantal initiatieven.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, mediadeskundigen en waarnemers dringen er juist op aan de vijf minuten nog uit te breiden omdat deze tijdsspanne te eng is.

In de Verenigde Staten van Amerika, het land van de commercie, heeft men strengere regels voor de kinder-reclame ingevoerd, op grond van wetenschappelijk onderzoek waaruit de misbruiken blijken. U zult mij ant-

woorden dat u regels zult uitvaardigen om deze misbruiken te voorkomen en dat er geen vermenging mag zijn tussen de reclame en de programma's. Ik moet u zeggen dat VTM zich daar nu toch al aan bezondigt. Nu al wordt de vijfminutenregel doorbroken voor programm's die volgens de meesten in de mediacommissie kinderprogramma's zijn, maar niet volgens de heer Neels omdat ook andere kijkers ze volgen. Wij weten hoe streng (sic !) de Vlaamse overheid de hand houdt aan de decreten die de reclameregeling uitwerken. Ik ben bijgevolg zeer sceptisch tegenover de waarde van uw regels.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Dienderen, sta mij toe nog dit te antwoorden. Ik heb in ieder geval mijn verantwoordelijkheid opgenomen inzake de samenstelling van de Raad voor Reclame en Sponsoring. U weet dat zeer goed, en dat was zeker niet eenvoudig. Deze raad functioneert reeds. Er zijn trouwens — als lid van de Mediacommissie zult u hiervan in het bezit zijn — twee uitspraken geweest. In de ene gaat VTM vrijuit en in de andere wordt gezegd dat VTM moet ophouden met deze praktijken. Ik heb deze uitspraken betekend aan VTM en hen gevraagd het nodige gevolg eraan te geven. Heel deze procedure komt pas op gang en u kunt het deze minister van Cultuur niet verwijten dat een en ander nog mank loopt. Ik heb bewezen dat ik mijn verantwoordelijkheid neem en dat ik doe wat van mij wordt verwacht, namelijk realiseren en uitvoeren wat de wetgever tot stand heeft gebracht.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij wat uw CVP-collega, de heer Gaston Geens, hier een uur geleden heeft verklaard. Hij beweert dat de grijze zone zal blijven bestaan zolang de gemengde financiering in stand wordt gehouden, welke regels men op wetgevend vlak ook moge bedenken.

Ik geef u een voorbeeld. Vindt u het aanvaardbaar dat op de openbare omroep als boodschap van openbaar nut een spot gedraaid werd ter voor-

Van Mechelen

koming van brandwonden die werd gesponsord door een privé-financiële instelling en dat dezelfde spot op de commerciële oproep werd gegeven als commerciële spot. U zult er nooit uitraken als u niet terugkeert naar de oorspronkelijke regeling, namelijk openbare gelden voor de openbare omroep en privé-middelen voor de privé-omroep.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Mechelen, daar zijn wij nog niet aan toe. Ik wil dat hier duidelijk zeggen. Als ik hierop niet replikeer, zal men concluderen dat ik akkoord ga. Ik ben het met u niet eens. Ik blijf voorstander van de gemengde financiering en ik verwijs naar de evolutie in alle andere landen van Europa. Wij zijn geen eiland in Europa. Wij moeten niet denken dat wij alle wijsheid in pacht hebben. Het is soms goed te kijken naar wat er in andere landen gebeurt.

Ik zal niet ingaan op de verklaringen van de heer Geens in verband met de financiering. Dat wordt een debat op zichzelf en wij zullen de kans hebben dit te doen bij de bespreking van de begroting.

Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een bedenking over de concurrentie BRTN-VTM.

Ik meen dat wij erin zijn geslaagd de beide zenders te doen aanvaarden dat ten eerste de schemerzones niet meer systematisch worden opgezocht en dat vooral op dit ogenblik de gesprekken die werden gevoerd tussen VTM en BRTN op het niveau van de techniekers en de verantwoordelijken, de directeur generaal en de administrateur-generaal hopelijk spoedig tot een globaal akkoord kunnen leiden. Wij hebben ons dan geëngageerd om de reglementering op een paar punten aan het parlement voor te leggen en te wijzigen. Wij krijgen elk jaar opnieuw de kans om dit debat te voeren en dat is ook goed. Ik wil tot besluit nog benadrukken dat de Vlaamse Raad er goed aan deed de verantwoordelijkheid voor de programmering bij de BRTN te laten. Die moet niet hier gebeuren, wij moeten enkel de discussie voeren zoals zij in de commissie en vandaag in de plenaire vergadering is gevoerd. Dit is een goede techniek. Ik zal evenwel aan de verantwoordelijken van de BRTN signaleren dat zij worden verwacht op de openbare vergadering opdat zij daar eventueel op de hoogte kunnen worden gebracht van elementen die niet aan bod zijn gekomen tijdens de hoorzitting en de daaropvolgende discussie. Ik ben overigens blij dat wij vandaag nog een heel ander debat konden voeren

dan in de commissie en ik dank daarvoor ook de interpellanten.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand nog het woord vraagt, verklaar ik de bespreking gesloten.

Wij zullen morgen om 16.00 uur de hoofdelijke stemming over het meerjarenplan houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14.00 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.
